

ДОГОВОРИ МІЖМУНІЦИПАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ

Олександр Врублевський
Вячеслав Сороковський

ДОГОВОРИ МІЖМУНІЦИПАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

**У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ
ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ**

Київ-2018

Інформація та матеріали, розміщені у виданні, є вільними для копіювання, перевидання й поширення по всій території України всіма способами, якщо вони використовуються не з комерційною метою, є безоплатними для кінцевого споживача та якщо при такому копіюванні, перевиданні й поширенні є обов'язкове посилання на авторів і суб'єкта майнового права на цю інформацію та розробки.

Висловлені у цій роботі погляди належать авторам і можуть не відображати офіційну позицію Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO.

Договори міжмуніципального співробітництва у сфері управління побутовими відходами / Врублевський О., Сороковський В. – Київ: ФОП Кандиба Т.П., 2018. – 96 с. ISBN 978-617-7523-34-4

У виданні наведено рекомендації щодо підготовки договорів співробітництва територіальних громад у сфері управління побутовими відходами. Представлено особливості підготовки договорів залежно від обраної форми співробітництва. Під час написання посібника використано укладені договори, тексти яких були підготовлені за юридичної та методичної підтримки з боку експертів Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO для партнерських громад.

Посібник розрахований на фахівців, які вже володіють уживаною в Законі України «Про співробітництво територіальних громад» термінологією та певною мірою обізнані у наявних практиках його застосування. Також видання розраховане на посадових осіб органів місцевого самоврядування, регіональних та центральних органів виконавчої влади, міжнародні донорські організації, неурядові структури, експертів, фахівців, викладачів та студентів – усіх тих, хто цікавиться питаннями розвитку інституту співробітництва територіальних громад в Україні та має намір доповнити як власні теоретичні знання, так і практичні навички.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Істотні умови договорів про співробітництво територіальних громад.....	6
2. Приклад: Створення системи Інтегрованого поводження з твердими побутовими відходами для кількох громад Новосанжарського району Полтавської області	10
3. Юридичний зміст та особливості підготовки договорів про співробітництво територіальних громад у сфері управління побутовими відходами	15
3.1. Делегування одному із суб'єктів співробітництва одного чи кількох завдань.....	16
3.2. Співробітництво у формі реалізації спільного проекту.....	25
3.3. Співробітництво у формі спільного фінансування (утримання) підприємств комунальної форми власності.....	43
3.4. Співробітництво у формі утворення спільного комунального підприємства.....	66
3.5. Співробітництво у формі утворення спільного органу управління.....	77
Список використаних літературних та нормативних джерел	95

Вступ

Процеси децентралізації в Україні продовжують забезпечувати формування спроможних громад, здатних здійснювати виконання покладених на них законом повноважень, а також надавати жителям нових територіальних утворень майже весь спектр послуг. Незважаючи на потенційну можливість кожної громади самостійно забезпечувати їх надання, ефективність деяких послуг є значно більшою, коли вони надаються на умовах співробітництва. Однією з таких послуг є створення та забезпечення функціонування системи управління побутовими відходами. Необхідність надання цієї послуги в один із способів, визначених Законом України «Про співробітництво територіальних громад», продиктована не лише специфікою управління побутовими відходами, але й вимогами до масштабу самої послуги: для України мінімальна кількість населення, охопленого однією системою управління відходами, має бути не менша, ніж 50 тисяч осіб.

Національна стратегія управління відходами до 2030 року заклала ще вищі орієнтири щодо оптимальних систем управління відходами – від 150 до 400 тисяч населення, яке охоплювалося б однією організаційно-технічною схемою та для якої характерною буде наявність одного регіонального полігону для захоронення відходів, а також одного чи кількох сміттесортувальних комплексів. Це означає, що один полігон мав би охоплювати кілька нинішніх районів в області. Нині ж переважна більшість об'єднаних громад, за винятком створених на основі великих міст, не мають достатньої кількості споживачів у межах власних (існуючих незалежно одна від одної) систем управління відходами.

В українських реаліях відносини співробітництва носять винятково договірний характер, що має сприяти забезпеченню стабільності партнерства територіальних громад у спільному вирішенні питань місцевого значення, зокрема й економічно доцільного функціонування системи поводження з побутовими відходами. Звертаємо увагу, що під час написання пропонованого посібника використано укладені свого часу договори, тексти яких були підготовлені за юридичної та методичної підтримки з боку експертів DESPRO для партнерських громад.

Посібник розраховано на фахівців, які вже володіють уживаною в Законі України «Про співробітництво територіальних громад» термінологією та певною мірою обізнані у наявних практиках його застосування.

Сподіваємося, що це видання стане в нагоді не лише посадовцям органів місцевого самоврядування, але й усім тим, хто цікавиться питаннями розвитку інституту співробітництва територіальних громад в Україні та має намір доповнити як власні теоретичні знання, так і практичні навички.

Як користуватися посібником

У трьох частинах посібника наведено рекомендації щодо підготовки договорів співробітництва територіальних громад у сфері управління побутовими відходами.

Рекомендації складають дві частини: загальну та специфічну.

У Розділі 1 представлено загальні принципи підготовки договорів співробітництва в частині формування позицій договору, що в подальшому забезпечуватимуть неухильне дотримання сторонами взятих на себе зобов'язань, а саме – істотних умов.

Специфіку підготовки договорів співробітництва залежно від однієї з п'яти форм співробітництва, визначеної законодавством, наведено у Розділі 3.

Практичні рекомендації щодо формування окремих положень договору про співробітництво базуються на досвіді DESPRO під час експертно-консультативного супроводження налагодження співробітництва громад в одній із партнерських областей проекту. Для розуміння контексту співробітництва опис прикладу, на якому базуються практичні рекомендації, наведено у Розділі 2.

1

Істотні умови
договорів про
співробітництво
територіальних
громад

Підготовка проекту договору про співробітництво є досить важливим та відповідальним моментом. Ключовим завданням, на нашу думку, тут має бути формування позицій договору, що в подальшому забезпечуватимуть неухильне дотримання сторонами взятих на себе зобов'язань. Іншими словами – істотних умов.

Договір про співробітництво за своїм змістом є змішаним, оскільки містить компоненти різних цивільно-правових договорів, а також передбачає елементи адміністративних та міжбюджетних відносин. Це означає, що під час підготовки проекту договору про співробітництво його розробники повинні керуватися:

- у тій частині, де йдеться про майнові (немайнові) відносини – нормами цивільного законодавства;
- в інших випадках – спеціальними законами («Про місцеве самоврядування в Україні», «Про співробітництво територіальних громад» та Бюджетним кодексом).

Не занурюючись в усі постулати чинного Цивільного кодексу України (ЦКУ), що стосуються самих договорів, пропонуємо розглянути деякі особливості договорів про співробітництво територіальних громад в частині істотних умов, знання яких може бути корисним не лише при підготовці проекту відповідного договору, але й в ході виконання вже укладеного договору.

Істотними умовами договору прийнято вважати такі його умови, які є необхідними та достатніми для його укладення. Іншими словами, істотними умовами договору слід вважати такі його елементи, наявність яких у договорі дозволяє зробити висновок, що такий договір належним чином було складено (підготовлено) та він містить низку необхідних складових, які відображають як специфічні вимоги закону, так і волевиявлення сторін.

Наказ
Мінрегіону
№ 233 від
27.08.2014 р.

Приклади форм договорів про співробітництво територіальних громад мають своїм призначенням полегшити їх підготовку. Однак це жодним чином не означає, що потенційні суб'єкти співробітництва позбавлені можливості конкретизувати умови, визначені законом, та включати до таких договорів інші умови, які за своїм змістом та значенням для сторін будуть істотними.

Нагадаємо, що істотні умови можуть бути чотирьох видів, зокрема:

Ч.1 ст. 638 ЦКУ

- умови про предмет;
- умови, які визначені законом як істотні;
- умови, які є необхідними для договорів цього виду;
- умови, щодо яких за заявою однієї зі сторін має бути досягнуто згоди.

Важливим є те, що кожен вид вказаних вище істотних умов має/може враховуватися у договорах про співробітництво територіальних громад. Розглянемо кожен вид умов більш детально.

Умови про предмет. Предмет договору складає основний зміст будь-яких договірних відносин і здебільшого являє собою найменування (перелік) основних дій, які мають бути вчинені сторонами або результат вчинення таких дій.

Закон України «Про співробітництво територіальних громад», Стаття 4

Предмет договору про співробітництво має визначатися відповідно до обраної суб'єктами співробітництва форми співробітництва, передбаченої Законом України «Про співробітництво територіальних громад».

Істотною умовою кожного предмета з п'яти видів договорів про співробітництво є та обставина, що предмет має узгоджуватися із назвою самої форми співробітництва, незалежно від того чи домовилися сторони про якісь інші його особливості, які за своїм змістом могли б вважатися істотними умовами. Істотною умовою предмета договору про співробітництво у формі реалізації спільного проекту у сфері управління побутовими відходами може бути *організація спільного проекту – системи інтегрованого управління побутовими відходами на території ... .. рад, зміст якого полягає у координації спільних дій для досягнення спільних інтересів суб'єктів співробітництва у межах повноважень у сфері поводження з побутовими відходами.*

Закон України «Про співробітництво територіальних громад» ст. 9; ч. 2 ст. 10; ч.1 ст. 11; ч. 2 ст. 12; ч. 2 ст. 13; ч. 2 ст. 14

Умови, які визначені законом як істотні. Закон України «Про співробітництво територіальних громад» визначив перелік як загальних істотних умов, так й індивідуальних – для кожного з п'яти договорів про співробітництво. Усі вони враховані у Прикладах форм договорів про співробітництво та обов'язково мають бути прописані в текстовій частині кожного договору про співробітництво. Ці істотні умови можна деталізувати (конкретизувати), але ні в якому разі не скорочувати їхню кількість. Ігнорування сторонами визначених законом істотних умов може мати своїм наслідком визнання договору неукладеним.

Наказ Мінрегіону № 233 від 27.08.2014 р.

Умови, які є необхідними для договорів цього виду. Якщо порівняти істотні умови для кожного з п'яти видів договорів про співробітництво, то можна переконатися, що у кожного виду договору вони індивідуальні, хоча і має місце повторення деяких істотних умов. Наприклад, така істотна умова договору про співробітництво територіальних громад в частині утворення спільного органу управління у сфері благоустрою та управління побутовими відходами як спосіб утворення спільного органу управління та його майна, не присутня в решті чотирьох видів договорів.

Умови, щодо яких за заявою однієї зі сторін має бути досягнуто згоди. Така істотна умова може мати місце, наприклад, у договорі про співробітництво територіальних громад у формі спільного фінансування (утримання) підприємства комунальної форми власності у сфері управління побутовими відходами. Одна зі сторін

може висунути умову щодо географії використання придбаного ним автомобіля для збирання та вивезення побутових відходів, і така умова підлягає погодженню усіма іншими суб'єктами співробітництва.

Показовим прикладом того, яким чином різні види істотних умов договору про співробітництво територіальних громад свого часу були погоджені реальними суб'єктами співробітництва, можуть виступати наведені у цьому посібнику зразки договорів за усіма п'ятьма формами співробітництва. Щоб з'ясувати для себе, у чому полягає відмінність у частині істотних умов між пропонованими нами зразками договорів про співробітництво та прикладами форм договорів, достатньо провести їх порівняльний аналіз. Переконані, що результати такого аналізу дадуть можливість посадовцям місцевого самоврядування та іншим зацікавленим особам щонайменше розширити свої знання про юридичну природу договорів про співробітництво та їхні істотні умови.

Наказ
Мінрегіону
№ 233 від
27.08.2014 р.

2

Приклад:
Створення системи
Інтегрованого
поводження
з твердими побутовими
відходами для
кількох громад
Новосанжарського
району Полтавської
області

Вступ

У лютому 2016 року кілька територіальних громад Новосанжарського району розпочали переговори з метою створення спільної системи управління побутовими відходами.

Базова ситуація

Збирання та вивезення

Станом на лютий 2016 року системою поводження з твердими побутовими відходами (далі – ТПВ) було охоплено три населені пункти Новосанжарського району. Крім, власне, селища, послугою було охоплено частину населення Лелюхівської сільської ради: с. Лелюхівка та с. Забродки (рис. 1). Послугу в цих населених пунктах надавало комунальне підприємство Новосанжарської селищної ради – Новосанжарський селищний комбінат комунальних послуг (далі – СККП).

Рис. 1. Розташування населених пунктів, в яких надаються послуги зі збирання та вивезення ТПВ

В іншому селі району, с. Зачепилівка, один раз на тиждень трактором збирали відходи домогосподарств та вивозили на полігон твердих побутових відходів. Ця послуга була організована Зачепилівською сільською радою на безкоштовній для населення основі.

Захоронення відходів

Змішані відходи направляються на захоронення на полігоні, що розташований на землях Зачепилівської сільської ради. Полігон був збудований за кошти обласного бюджету та введений в експлуатацію у 2010 році. Полігон перебуває у комунальній власності територіальної громади с. Зачепилівка (рис. 2). Утримання та обслуговування полігону здійснювало комунальне підприємство «Добрі руки плюс» Зачепилівської сільської ради.

За відсутності вагів фіксацію кількості відходів, що завозилися на полігон, здійснювали т.зв. «об'ємним» способом, тобто за об'ємами сміттевозів, з урахуванням візуального оцінювання ступеня їхнього заповнення. Реєстрували обсяги захоронення ТПВ шляхом ведення облікового журналу.

Рис. 2. Полігон ТПВ у с. Зачепилівка станом на 2016 р. (фото DESPRO)

Організація співробітництва територіальних громад

Метою організації співробітництва територіальних громад було закріплення меж першого етапу створення системи Інтегрованого

Базовий стан

I етап розширення системи

Рис. 3. Розширення існуючої системи поводження з ТПВ: перший етап

поводження з твердими побутовими відходами та забезпечення консолідації зусиль зацікавлених громад для вирішення організаційних питань зі створення регіональної системи управління відходами (рис. 3).

У порядку ініціювання співробітництва відповідно до законодавства, у лютому 2016 року орган місцевого самоврядування селища —

районного центру – Новосанжарська селищна рада звернулася із письмовою пропозицією щодо охоплення послугою поводження з ТПВ на засадах співробітництва до наступних сільських рад: Ключівська, Зачепилівська, Малокобелячківська, Лелюхівська, Судівська.

У березні 2016 року усі сільські ради, крім Лелюхівської, прийняли рішення про надання згоди на організацію співробітництва. Лелюхівська сільська рада не прийняла відповідного рішення. Тому у подальшому не брала участі як сторона в укладених договорах співробітництва.

Особливості процесу підготовки та укладення договорів

Аналіз базової ситуації, цілей співробітництва, визначення форм співробітництва та укладення договорів відбувалися за експертно-консультативного супроводження з боку DESPRO.

У результаті було прийнято рішення про розроблення та укладення двох договорів співробітництва.

Перший договір мав закріпити спільні цілі громад у створенні системи поводження з ТПВ та встановити способи й механізми координації та співпраці для досягнення поставленої мети.

У ході розроблення спільної системи поводження з ТПВ не передбачалося передавати фінансові ресурси від однієї громади до будь-якої іншої. Натомість кожна громада могла здійснювати скоординовані заходи власними силами та за рахунок власних ресурсів – у формі реалізації спільного проекту про створення спільної системи поводження з ТПВ.

Саме тому співробітництво з метою створення спільної системи поводження з ТПВ було вирішено започаткувати у **формі реалізації спільного проекту**.

Другий договір вже мав на меті забезпечити розвиток інфраструктури, необхідної для організації спільної системи поводження з ТПВ, в компонентах «збирання та вивезення» та «захоронення».

Особливості реалізації цього завдання полягали у тому, що вивезення відходів та їх захоронення здійснювали два комунальні підприємства, що належали різним територіальним громадам: Новосанжарській та Зачепилівській відповідно.

Саме тому цей договір співробітництва закріпив домовленість громад **спільно фінансувати (утримувати) обидва комунальні підприємства**.

На момент укладення договору Новосанжарський селищний комбінат комунальних підприємств був реорганізований у

Особливості змісту цього договору наведено у Розділі 3.2.

комунальне підприємство «Джерело» Новосанжарської селищної ради. У складі цього комунального підприємства було створено «Дочірнє підприємство «Комунтех»», на яке було покладено функції організації збирання та вивезення ТПВ.

Тож, укладений договір стосувався спільного утримання комунальних підприємств:

Особливості змісту цього договору наведено у Розділі 3.3.

- Дочірнє підприємство «Комунтех» комунального підприємства «Джерело» Новосанжарської селищної ради;
- Комунальне підприємство «Добрі руки плюс» Зачепилівської сільської ради.

3

Юридичний зміст
та особливості
підготовки договорів
про співробітництво
територіальних громад
у сфері управління
побутовими відходами

3.1. ДЕЛЕГУВАННЯ ОДНОМУ ІЗ СУБ'ЄКТІВ СПІВРОБІТНИЦТВА ОДНОГО ЧИ КІЛЬКОХ ЗАВДАНЬ

Юридичний зміст

Юридичний зміст делегування одному із суб'єктів співробітництва іншими суб'єктами співробітництва виконання одного чи кількох завдань полягає у тому, що одному суб'єкту співробітництва інші суб'єкти делегують виконати певне (певні) завдання, що впливають із їх власних повноважень як органу місцевого самоврядування.

Делегування завдання супроводжується передачею відповідних ресурсів від громади, яка делегує виконання завдання, громаді, яка приймає делеговане завдання до виконання.

Ті суб'єкти співробітництва, які делегували виконати певне (певні) завдання одному із суб'єктів співробітництва, не втрачають самого повноваження, яке їм надане законом, однак такі суб'єкти упродовж строку, встановленого договором, не мають права самостійно виконувати ті завдання, які вони делегували відповідно до договору про співробітництво.

Можливості використання форми для цілей управління побутовими відходами

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» (пункт 55 частини першої статті 26, та підпункт 6 пункту «а» частини першої статті 30)

Наприклад, згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільська, селищна, міська рада у сфері управління побутовими відходами наділена повноваженнями **визначати на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами та вирішувати питання збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів**. У разі, якщо кілька суб'єктів співробітництва делегують одному із суб'єктів співробітництва завдання в контексті вищезазначених повноважень, то це означатиме, що вони упродовж строку, визначеного договором, не матимуть права кожен окремо і самостійно реалізовувати такі завдання.

Зацікавленість громади, яка делегує повноваження, може полягати у тому, що, навіть передаючи іншій громаді певні ресурси на організацію послуги, обсяг цих ресурсів буде меншим, ніж якщо б ця громада організувала послугу самостійно.

З іншого боку, громада, яка приймає виконання делегованого завдання, може у такий спосіб підвищити якість послуги, що надаватиметься на її власній території. Наприклад, за рахунок передачі однією чи кількома сусідніми громадами делегованого завдання щодо організації та проведення конкурсу на вибір виконавця послуги із вивезення побутових відходів, конкурс буде

проведено на більшу за розміром територію, аніж це була б територія кожної окремої громади. Більша територія, а відтак – і більша кількість споживачів може зацікавити більшу кількість потенційних виконавців. А конкуренція, як правило, веде до підвищення якості послуги.

Проблемні питання у застосуванні форми

Поле для застосування делегування виконання завдань у сфері управління відходами до кінця ще не досліджене. Скажімо, якщо делегування має супроводжуватися передачею відповідних ресурсів, то як прорахувати витрати громади-організатора конкурсу на вибір виконавця послуги так, щоб кожна громада, яка делегувала такий громаді відповідне завдання, могла б покрити власну частину необхідних витрат?

Мова у межах розгляду цієї форми йде лише про виконання певного завдання у межах повноваження, а не про повноваження в цілому. Повернімося до прикладу, що розглядається – делегування завдання щодо вибору виконавця послуги. Уявімо, що громада-організатор конкурсу здійснила вибір виконавця на цільову територію. У нашому випадку цільова територія охоплюватиме більше ніж одну громаду. Якщо делегувалося лише завдання щодо конкурсу, то повноваження щодо організації системи управління побутовими відходами залишається у кожній громаді. Відповідно, укладати із виконавцем послуги рамковий договір, а також затверджувати/погоджувати тариф буде кожна з громад самостійно. А що, якщо якась громада не погоджуватиметься із результатами конкурсу чи окремими положеннями майбутнього договору, тарифу? Теоретично це можна було б врегулювати у договорі співробітництва.

І ще один момент вартий уваги. Якщо для суб'єктів співробітництва є очевидним факт, що в результаті конкурсу, проведеного у форматі делегованого завдання, виконавцем послуги буде обрано (з великою вірогідністю) комунальне підприємство однієї із громад, то тоді варто замислитися про використання іншої форми співробітництва – **спільне фінансування (утримання) підприємств комунальної форми власності**.

Особливості формування договору

Відповідно до закону договір про співробітництво у формі делегування одному із суб'єктів співробітництва іншими суб'єктами співробітництва виконання одного чи кількох завдань з передачею йому відповідних ресурсів обов'язково повинен містити:

▪ перелік завдань, що делегуються органу місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва

Згідно із цим пунктом у договорі мають бути сформульовані завдання, які делегуються одному із суб'єктів співробітництва. Завдання може бути як разовим, так і таким, що

Зміст та особливості застосування цієї форми співробітництва розглянуто у Розділі 3.3.

Закон України «Про співробітництво територіальних громад» (частина 2 статті 10)

здійснюватиметься на постійній основі. Прикладом разового завдання може бути делегування **визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами**, а таким, що здійснюватиметься на постійній основі, – **вирішення питання збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів**.

Формулювання завдання має бути чітким і зрозумілим, щоб однаково тлумачилося усіма суб'єктами співробітництва. При формулюванні завдання бажано уникати великих за обсягом речень. Формулюючи завдання, яке складається із кількох дій одного із суб'єктів співробітництва, доцільно його викласти кількома невеликими за обсягом реченнями (пунктами), які логічно доповнювали б одне одного.

Зазначаючи перелік завдань, необхідно також вказати й норму закону, яка передбачає наявність відповідного повноваження у суб'єкта співробітництва, що делегує завдання. Це необхідно для того, щоб переконатися в тому, що делеговане завдання логічно впливає із наявного у потенційного суб'єкта співробітництва власного повноваження.

- **найменування органу місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва, якому делегуються завдання інших органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва**

Відображаючи цей пункт у договорі про співробітництво, необхідно вказати найменування того органу місцевого самоврядування, якому інші суб'єкти співробітництва делегують виконання завдань. Найменування такого органу місцевого самоврядування має бути таким самим, як воно вказане у свідоцтві про його державну реєстрацію як юридичної особи.

- **найменування органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва, які делегують завдання відповідному органу місцевого самоврядування одного із суб'єктів співробітництва**

Щодо цього пункту, то у договорі про співробітництво необхідно буде вказати й найменування тих органів місцевого самоврядування, які делегують виконання завдання одному із суб'єктів співробітництва. Найменування таких органів місцевого самоврядування теж мають бути такими самими, як вони вказані у свідоцтві про державну реєстрацію кожного з них як юридичної особи.

- **вимоги до виконання органом місцевого самоврядування одного із суб'єктів співробітництва делегованих іншими суб'єктами співробітництва завдань**

Тут необхідно навести перелік вимог, що пред'являються до виконання делегованих завдань. Перелік вимог може містити

сукупність кількісних та/чи якісних характеристик, що мають враховуватися тим суб'єктом співробітництва, якому делегували виконати певні завдання. Наприклад, формулюючи вимоги до виконання делегованих завдань у контексті повноваження щодо **визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами**, потенційним суб'єктам співробітництва варто вказати нормативно-правовий документ, який врегульовує цю частину суспільних відносин. А якщо наявний нормативно-правовий акт не врегульовує якусь частину таких відносин, то суб'єкти співробітництва, які делегують виконання завдання, можуть їх визначити як окремі (додаткові) вимоги. У договорі це може бути зафіксовано таким чином, зокрема **«Сторона-1 визначає на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами, керуючись Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів (затвердженим постановою КМУ від 16.11.2011 р. №1173), а також цим Договором»**.

- **обсяг коштів місцевих бюджетів, що передаються місцевому бюджету органу місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва на виконання делегованих завдань**

Що стосується коштів, які необхідно вказати відповідно до цього пункту, то їх обсяг може визначатися:

- у вигляді абсолютної цифри без будь-якого застереження чи із застереженням, що на момент міжбюджетного трансферу буде визначено точну суму грошових коштів, яка може відрізнятись в більшу чи меншу сторону від тієї, що вказана у договорі;
- способом утворення, якщо на момент підготовки проекту договору про співробітництво обчислити навіть приблизну суму грошових коштів видається неможливим, та що мають зробити сторони для забезпечення фінансування. Щодо забезпечення фінансування, то тут необхідно вказати конкретні дії суб'єктів співробітництва, спрямовані на виконання вимог бюджетного законодавства. Наприклад, це може бути надсилання погодженого та затвердженого на сесіях відповідних рад розрахунку міжбюджетних трансферів в територіальний орган Держказначейства України. У цьому випадку в проекті договору про співробітництво доцільно буде вказати, що розрахунок стає невід'ємною частиною такого договору;
- у вигляді поєднання абсолютної цифри із способом її утворення. Це може мати місце у тому випадку, коли у договорі

про співробітництво передбачається делегування кількох завдань, а вартість якоїсь їх частини на момент укладення договору визначити видається неможливим.

▪ **строк, на який делегуються завдання**

Залежно від того, делеговане завдання є разовим чи має здійснюватися на постійній основі, зазначення строку має свої нюанси. Зокрема, якщо делеговане завдання є разовим, то у договорі про співробітництво вказується не строк, на який делегується завдання, а строк, упродовж якого делеговане завдання має бути виконано, починаючи з певного моменту чи дати (число, місяць, рік). Якщо ж делеговане завдання має здійснюватися на постійній основі, то зазначається строк (в місяцях або роках), на який делегуються завдання, та момент або дата (число, місяць, рік), починаючи з якої вказаний строк має обчислюватися.

▪ **форму і порядок звітування про стан виконання та фінансування делегованих завдань**

Готуючи формулювання за цим пунктом, під час підготовки проекту договору потенційним суб'єктам співробітництва необхідно буде погодити й форму звіту про стан виконання делегованих завдань та про використання коштів, переданих для їх виконання. Форму звіту варто передбачити як відповідний додаток до договору про співробітництво. Тут також потрібно вказати порядок та період звітування, яке здебільшого може здійснюватися в письмовій формі після завершення певного строку, погодженого сторонами договору про співробітництво. За необхідності також можна зазначити, що звіт надсилається іншим суб'єктам співробітництва поштовим відправленням з описом вкладення тощо.

▪ **порядок припинення договору та розв'язання спорів під час його виконання**

Домовляючись про порядок розв'язання спорів під час виконання договору, потенційні суб'єкти співробітництва в проекті договору мають вказати можливі їх способи вирішення.

Зазвичай, у договорі суб'єкти співробітництва передбачають, що спори розв'язуватимуться за допомогою переговорів та в судовому порядку.

Що стосується процедури припинення співробітництва, то його потенційні суб'єкти мають вказати у договорі, з яких підстав та у який спосіб здійснюватиметься припинення, а також можливі наслідки для органів місцевого самоврядування усіх територіальних громад, що припинили співробітництво.

**ДОГОВІР
ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
У ФОРМІ ДЕЛЕГУВАННЯ ВИКОНАННЯ ОКРЕМИХ ЗАВДАНЬ
У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ**

місто _____ «__» _____ 20__р.

Територіальна громада міста _____ через _____ міську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку), яка надалі іменується Сторона-1,

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку), яка надалі іменується Сторона-2, та

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку), яка надалі іменується Сторона-3,

а разом іменуються Сторони або суб'єкти співробітництва, уклали цей Договір про таке.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Передумовою підписання цього Договору є те, що Сторони під час підготовки його проекту дотримувалися вимог, визначених статтями 5-9 Закону України «Про співробітництво територіальних громад».

1.2. Підписанням цього Договору Сторони підтверджують, що інтересам кожної з них відповідає спільне і узгоджене співробітництво у формі делегування виконання окремих завдань з передачею відповідних ресурсів.

1.3. У процесі співробітництва Сторони зобов'язуються будувати свої взаємовідносини на принципах законності, добровільності, рівноправності, прозорості та відкритості, взаємної вигоди та відповідальності за результати співробітництва.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

2.1. З метою виконання повноважень, передбачених пунктом 55 частини першої статті 26 та підпунктом 6 пункту «а» частини першої статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон № 280/97-ВР), а також вирішення питань місцевого значення в сфері управління побутовими відходами, керуючись Законом України «Про співробітництво територіальних громад», Сторона-2 і Сторона-3 делегують Стороні-1 виконання таких завдань:

3.1. Делегування одному із суб'єктів співробітництва одного чи кількох завдань

2.1.1. вирішення питань збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів (підпункт б пункту «а» частини першої статті 30 Закону № 280/97-ВР);

2.1.2. визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами (пункт 55 частини першої статті 26 Закону № 280/97-ВР).

2.2. Виконання завдання, визначеного у підпункті 2.1.1. цього Договору, делегується строком на 5 (п'ять) років, починаючи з дня, що слідує за днем набуття чинності цим Договором.

2.3. Завдання, визначене у підпункті 2.1.2. цього Договору, має бути виконано Стороною-1 упродовж 2 (двох) місяців, починаючи з дня, що слідує за днем набуття чинності цим Договором.

3. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ДЕЛЕГОВАНИХ ЗАВДАНЬ, ЇХНЬОГО ФІНАНСУВАННЯ ТА ЗВІТУВАННЯ

3.1. Вимоги до виконання Стороною-1 завдань, визначених у пункті 2.1. цього Договору:

3.1.1. _____.

3.1.2. _____.

3.1.3. _____.

3.2. Фінансування виконання делегованих завдань здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України.

3.3. Обсяг коштів місцевого бюджету Сторони-2 та Сторони-3, що передає кожна з них місцевому бюджету Сторони-1 :

3.3.1. цифрами (прописом в гривнях) щорічно для виконання завдання, визначеного підпунктом 2.1.1. цього Договору;

3.3.2. цифрами (прописом в гривнях) разово для виконання завдання, визначеного підпунктом 2.1.2. цього Договору.

3.4. Сторона-1 кожних півроку звітує перед Стороною-2 та Стороною-3 про стан виконання завдань, визначених у пункті 2.1. цього Договору, та про використання коштів, переданих для їх виконання шляхом подання Стороні-1 звіту за формою, наведеною у Додатку 1 до цього Договору. Звіт подається у письмовому вигляді не пізніше 20 (двадцятого) дня, що слідує за звітним періодом, та надсилається рекомендованим листом на поштові адреси Сторони-2 та Сторони-3, що вказані ними у цьому Договорі.

3.5. Сторона-1 подає відповідно до статті 17 Закону України «Про

співробітництво територіальних громад» до Мінрегіону звіт про здійснення співробітництва, передбаченого цим Договором.

4. ПОРЯДОК НАБРАННЯ ЧИННОСТІ ДОГОВОРУ, ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА/ЧИ ДОПОВНЕНЬ ДО ДОГОВОРУ

4.1. Цей Договір набирає чинності, починаючи з дня, що слідує за днем його підписання усіма Сторонами.

4.2. Зміни та/чи доповнення до цього Договору допускаються лише за взаємною згодою Сторін і оформляються додатковим договором, який стає невід'ємною частиною цього Договору.

4.3. Внесення змін та/чи доповнень до цього Договору здійснюється в тому ж порядку як і його укладення.

5. ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ

5.1. Цей Договір припиняється за згодою Сторін з підстав та в порядку, визначеному Законом України «Про співробітництво територіальних громад».

5.2. Припинення співробітництва, передбаченого цим Договором, не повинно спричиняти зменшення обсягу та погіршення якості надання послуг.

5.3. Припинення співробітництва Сторони оформляють відповідним договором у кількості 4 (чотирьох) примірників, кожен з яких має однакову юридичну силу.

Один примірник договору про припинення співробітництва Сторона-1 надсилає Мінрегіону упродовж 7 (семи) робочих днів після підписання його Сторонами.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ТА ПОРЯДОК РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ

6.1. Усі спори, що виникають між Сторонами з приводу виконання умов цього Договору або пов'язані із ним, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами, а у випадку недосягнення згоди між ними – у судовому порядку.

6.2. Сторони несуть відповідальність одна перед одною відповідно до чинного законодавства України.

6.3. Сторона звільняється від відповідальності за порушення зобов'язань за цим Договором, якщо вона доведе, що таке порушення сталося внаслідок дії непереборної сили або випадку.

6.4. У разі виникнення обставин, зазначених у пункті 6.3 цього Договору, Сторона, яка не може виконати зобов'язання, передбачені цим Договором, повідомляє іншу Сторону про настання, прогнозований термін дії та припинення вищевказаних обставин не пізніше 3 (трьох) днів з дати їх настання та припинення. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення позбавляє

Сторону права на звільнення від виконання своїх зобов'язань у зв'язку із виникненням обставин, зазначених у пункті 6.3 цього Договору.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Усі правовідносини, що виникають у зв'язку з виконанням цього Договору і не врегульовані ним, регулюються нормами чинного законодавства України.

7.2. Цей Договір укладено на (цифрами) (прописом) аркушах, з яких (цифрами) (прописом) аркушів основного тексту та (цифрами) (прописом) аркушів додатку у кількості (цифрами) (прописом) примірників, з розрахунку по одному примірнику для кожної із Сторін та один примірник для Мінрегіону, які мають однакову юридичну силу.

7.3. Страна-1 надсилає один примірник цього Договору до Мінрегіону для внесення його до реєстру про співробітництво територіальних громад упродовж 3 (трьох) робочих днів після підписання його Сторонами.

8. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ, БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ ТА ПІДПИСИ СТОРІН

Сторона-1:

Юридична адреса:

Банківські реквізити:

Голова _____

__ ____ 20__ року

М. П.

Сторона-2:

Юридична адреса:

Банківські реквізити:

Голова _____

__ ____ 20__ року

М. П.

Сторона-2:

Юридична адреса:

Банківські реквізити:

Голова _____

__ ____ 20__ року

М. П.

3.2. Співробітництво у формі реалізації спільного проекту

Юридичний зміст

Закон України «Про співробітництво територіальних громад» (статті 5-9)

Реалізація спільного проекту нині є найбільш затребуваною формою співробітництва в Україні. Сприяє цьому й законодавчо передбачена можливість проходження потенційними суб'єктами співробітництва спрощеної процедури організації цієї форми співробітництва. Загальні вимоги щодо підготовки договорів співробітництва, а саме щодо ініціювання співробітництва, проведення переговорів, створення комісії, громадське обговорення та схвалення проекту договору та вимог до самого договору, у випадку договору у формі реалізації спільного проекту **можуть не застосовуватися.**

Законом визначено наступні особливості цієї форми співробітництва.

Спільний проект визначено як «комплекс спільних заходів, що здійснюються органами місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва за рахунок коштів місцевих бюджетів та інших не заборонених законодавством джерел і спрямовані на соціально-економічний, культурний розвиток територій».

Реалізація ж спільних проектів передбачає «координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів».

Таким чином, характерною особливістю цієї форми є те, що ресурси суб'єктів співробітництва не об'єднуються. Хоча громади співпрацюють для досягнення спільної мети, і відповідно кожна з них несе пов'язані з цим витрати окремо.

Можливості використання форми для цілей управління побутовими відходами

Ця форма, на нашу думку, ідеально пасує для узгодження кількох громад цілей політики у сфері поводження з відходами, спільного планування. У цьому зв'язку яскравим прикладом реалізації спільного проекту може бути планування міжмуніципальної системи управління відходами (див. вставка 1).

Тут і далі ми звертаємося до Прикладу «Створення системи інтегрованого поводження з твердими побутовими відходами для кількох громад Новосанжарського району Полтавської області». Опис прикладу наведено у Розділі 2.

Вставка 1.

Договір про реалізацію спільного проекту «Організація спільної системи інтегрованого поводження з твердими побутовими відходами на території Новосанжарської селищної ради, Зачепилівської, Ключівської, Малокобелячківської та Судівської сільських рад».

Укладено: 07 червня 2016 року

Зареєстровано в Реєстрі про співробітництво територіальних громад: № 41 від 22.06.2016 р.

Мета: запровадження та поліпшення якості послуг у сфері поводження з твердими побутовими відходами, забезпечення екологічного та санітарного благополуччя, ефективне використання ресурсів на основі співробітництва територіальних громад на території громад-учасниць шляхом організації послуги централізованого збирання (у тому числі роздільного) та вивезення твердих побутових відходів від домогосподарств фізичних осіб, які проживають на території громад-учасниць, з подальшим розміщенням відходів на полігоні твердих побутових відходів у селі Зачепилівка Новосанжарського району Полтавської області.

Термін реалізації спільного проекту: упродовж 3 (трьох років), починаючи з 07 червня 2016 року.

У ході спільного планування у будь-якому випадку будуть витрати, і громади домовляються про розподіл цих витрат. Наприклад, одна громада може надавати приміщення та необхідні технічні засоби для проведення семінарів та засідань робочої групи чи керівного комітету з планування. Витрати з дослідження морфологічного складу та кількості відходів, витрати на опитування громадської думки і т.ін. кожна громада може покрити окремо.

Також у сфері управління побутовими відходами реалізація спільного проекту може привертати увагу посадових осіб органів місцевого самоврядування ще й тим, що у договорі про реалізацію спільного проекту можна закласти алгоритм дій суб'єктів співробітництва на найближчу перспективу, вступаючи згодом у нові договірні відносини (зокрема, за іншими формами співробітництва).

Наприклад, запроваджуючи інтегровану систему управління побутовими відходами на території зацікавлених територіальних громад, суб'єкти співробітництва у договорі про реалізацію спільного проекту можуть передбачити ланцюжок логічно послідовних дій, спрямованих на забезпечення функціонування такої системи.

Однак, її реальне забезпечення буде здійснюватися вже завдяки виконанню суб'єктами співробітництва взятих на себе зобов'язань, що випливають із змісту укладених договорів за іншими формами співробітництва. Що це означає на практиці?

Це означає те, що зацікавлені суб'єкти співробітництва можуть запровадити на території відповідних рад інтегровану систему

управління побутовими відходами, не обмежуючись укладенням лише одного договору про співробітництво. Укладаючи договір про співробітництво у формі реалізації спільного проекту, зацікавлені сторони можуть закласти в перелік заходів, що передбачається здійснити у рамках реалізації спільного проекту, ті пункти, згідно із якими, наприклад, суб'єкти співробітництва зобов'язуються в майбутньому укласти:

- договір про спільне утримання (фінансування) комунального підприємства, що належить одному із суб'єктів співробітництва (того підприємства, що забезпечуватиме збір та вивезення побутових відходів з території відповідних рад);
- договір про створення спільної служби з питань благоустрою та забезпечення правопорядку (тієї служби, яка здійснюватиме нагляд за дотриманням фізичними та юридичними особами на території суб'єктів співробітництва правил благоустрою та вирішуватиме питання про притягнення до юридичної відповідальності порушників таких правил).

У прикладі зі створення спільної системи поводження з ТПВ, що розглядається у цьому Посібнику, завдання щодо спільного фінансування комунальних підприємств, задіяних у поводженні з відходами, так само як і щодо створення спільного органу управління – інспекції з благоустрою, було закладено, окрім інших, як заходи у рамках реалізації спільного проекту

Проблемні питання у застосуванні форми

Як зазначалося вище, спрощений формат цієї форми співробітництва робить її найбільш поширеною серед усіх інших форм. У Реєстрі договорів щодо співробітництва територіальних громад частка договорів у формі реалізації спільного проекту становить близько 80 відсотків від усієї кількості договорів.

Водночас спостерігається тенденція щодо підміни інших форм співробітництва саме формою реалізації спільного проекту. За нашими оцінками, приблизно половина договорів у формі реалізації спільного проекту, розміщених у Реєстрі, що стосуються сфери управління відходами, мали б бути укладеними в іншій формі.

Виходячи з духу закону про співробітництво, процедура укладення договору у формі реалізації спільного проекту є спрощеною з причини того, що не відбувається передача ресурсів від однієї громади до іншої. Тобто оскільки громада витрачає власні бюджетні ресурси відповідно до призначень, то немає потреби у проведенні ані громадського обговорення, ані схвалення проекту договору.

Тому, на нашу думку, коли у ході спільного проекту відбувається передача ресурсів від однієї громади до іншої, то це суперечить духу закону. Наприклад, громади, реалізуючи спільний проект

Реєстр договорів по співробітництву територіальних громад, режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/regional-dev/rozvytok-mist-sevoho-sam-ovryaduvan-nya/reyestr/reyestr/>

у сфері управління відходами, вирішили придбати спільним коштом сміттєвоз. Зрозуміло, що ця техніка буде придбана для конкретного комунального підприємства, що належить одній із громад. Очевидно, що закупівля сміттєвоза здійснюється з метою його використання для обслуговування у тому числі і громади, яка вклала свої бюджетні кошти як частку фінансування проекту. У цьому прикладі, на нашу думку, громади, обираючи форму співробітництва «реалізація спільного проекту» виходять за рамки цієї форми, адже відбувається передача ресурсів від однієї до іншої. У подібних випадках ми би рекомендували скористатися іншою формою співробітництва, а саме – **спільне фінансування (утримання) підприємств комунальної форми власності**.

Особливості формування договору

Закон України «Про співробітництво територіальних громад» (частина 1 статті 11)

Розглянемо юридичні особливості змісту договору про співробітництво територіальних громад у формі реалізації спільного проекту. Відповідно до закону договір про співробітництво у формі реалізації спільного проекту обов'язково повинен містити:

▪ мету спільного проекту

Під *метою спільного проекту* слід розуміти перелік чітко сформульованого кінцевого результату, для досягнення якого було організоване співробітництво. Нею може бути запровадження та поліпшення якості послуг у сфері управління побутовими відходами, забезпечення екологічного та санітарного благополуччя, ефективного використання ресурсів на основі співробітництва територіальних громад на території конкретних рад. Поруч із метою, можуть зазначатися й шляхи її досягнення. У сфері поводження з побутовими відходами такими шляхами може бути організація послуги централізованого збирання (у т.ч. роздільного) та вивезення твердих побутових відходів від домогосподарств фізичних осіб, які проживають на території суб'єктів співробітництва, з подальшим розміщенням відходів на полігоні твердих побутових відходів (див. вставка 1).

▪ строки та умови його реалізації

Що стосується *строків реалізації проекту*, то ними є погоджені сторонами проміжки часу, упродовж якого суб'єктами співробітництва має бути реалізовано спільний проект. Під *умовами реалізації проекту* необхідно розуміти конкретні погоджені сторонами обставини, за наявності яких в межах спільного проекту мають здійснюватися ті чи інші заходи. З огляду на особливості організації поводження з відходами такими умовами можуть бути, зокрема, наступні:

- визначення одного і того ж підприємства як виконавця послуги з вивезення побутових відходів за результатами проведених сторонами відповідних конкурсів;

- вимога встановлення економічно обґрунтованого тарифу;
- дотримання обраного способу збирання відходів, включаючи роздільне;
- здійснення уповноваженими органами громад заходів переконання та правового примусу відносно осіб, які ухиляються від укладення договорів та/або оплати за надані послуги, а також здійснюють несанкціоноване викидання відходів;
- досягнення такого рівня охоплення населення договорами на вивезення відходів, а також рівня оплати за послуги, які своєю сукупністю забезпечуватимуть технічну та фінансову сталість, безперервність надання послуги збирання та вивезення, а також захоронення відходів.

Повне і детальне визначення умов створює, на нашу думку, певні рамки для громад-учасниць співробітництва, істотно посилює відповідальність органів місцевого самоврядування за досягнення спільних цілей спільними зусиллями (приклад визначення умов реалізації проекту див. у вставці 2).

Вставка 2.

Договір про реалізацію спільного проекту «Організація спільної системи інтегрованого поводження з твердими побутовими відходами на території Новосанжарської селищної ради, Зачепилівської, Ключівської, Малокобелячківської та Судівської сільських рад».

«3.3. Умови реалізації заходів Проекту:

3.3.1. заходи Проекту, визначені підпунктами 3.1.2. – 3.1.12., будуть плануватися та виконуватися Сторонами виключно у випадку, якщо Сторони 2 – 5 за результатами проведених конкурсів визначили виконавцем послуги з вивезення побутових відходів Новосанжарський СКПП;

3.3.2. якщо за результатами проведених конкурсів будь-яка зі Сторін 2 – 5 визначить для надання послуги з вивезення побутових відходів іншого виконавця, аніж Новосанжарський СКПП, така Сторона припиняє співробітництво у межах цього Договору, оскільки за таких умов досягнути спільну мету Проекту, так само як і вступати в інші відносини співробітництва територіальних громад, що впливають із цього Договору, буде недоцільним;

3.3.3. встановлення економічно обґрунтованого тарифу на вивезення побутових відходів для Новосанжарського СКПП;

3.3.4. встановлення плати за розміщення на полігоні твердих побутових відходів у селі Зачепилівка, зібраних і вивезених

Новосанжарським СКПП відходів, шляхом укладення договору між Новосанжарським СКПП та КП «Добрі руки плюс»;

3.3.5. неухильне дотримання Сторонами узгодженого порядку та способу організації збирання, у тому числі, роздільного, вивезення та захоронення твердих побутових відходів;

3.3.6. досягнення такого рівня охоплення населення договорами на вивезення відходів, а також рівня оплати за послуги, які своєю сукупністю забезпечуватимуть технічну та фінансову сталість, безперебійність надання послуги збирання та вивезення, а також захоронення відходів;

3.3.7. вчасне та повне фінансування Сторонами заходів по Проекту;

3.3.8. вчасне та повне здійснення Сторонами заходів переконання та правового примусу відносно осіб, які ухиляються від укладення договорів та/або оплати за надані послуги, а також здійснюють несанкціоноване викидання відходів.

3.4. Фінансування заходів по Проекту здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України за рахунок коштів місцевих бюджетів Сторін у такому порядку та на таких умовах:

3.4.1. придбання техніки, обладнання та устаткування, необхідних для надання послуг, визначених підпунктами 3.1.5. і 3.1.6. цього Договору, здійснюватиметься Сторонами згідно із окремо укладеним договором про співробітництво територіальних громад у формі спільного фінансування (утримання) підприємств комунальної форми власності: Новосанжарського СКПП та КП «Добрі руки плюс»;

3.4.2. фінансування утвореного спільного відділу у сфері благоустрою суб'єктів співробітництва здійснюватиметься Сторонами відповідно до умов окремо укладеного договору про співробітництво територіальних громад у формі утворення спільного органу управління;

3.4.3. фінансування інших заходів по Проекту, повний перелік яких визначено пунктом 3.1. цього Договору, здійснюватиметься кожною Стороною самостійно в межах затвердженого плану та кошторису заходів по Проекту».

- **перелік заходів органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва, який передбачається здійснити у рамках реалізації спільного проекту**

Зазначаючи у договорі *перелік заходів органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва, що передбачається здійснити у рамках реалізації спільного проекту*, необхідно вказати список дій, які мають здійснити всі чи конкретні учасники співробітництва (див. вставка 3).

Вставка 3.

Договір про реалізацію спільного проекту «Організація спільної системи інтегрованого поводження з твердими побутовими відходами на території Новосанжарської селищної ради, Зачепилівської, Ключівської, Малокобелячківської та Судівської сільських рад».

«3.1. Перелік заходів у рамках реалізації Проекту:

3.1.1. визначення виконавця послуги з вивезення побутових відходів з територій юрисдикції Сторін на основі проведених Сторонами 2-5 конкурсів відповідно до вимог чинного законодавства України. Умови конкурсів мають містити єдині узгоджені Сторонами технологічні параметри збирання (у тому числі роздільного), вивезення та захоронення;

3.1.2. формування складу Робочої групи, підготовка та затвердження Положення про робочу групу, спільного плану та кошторису Проекту;

3.1.3. погодження Сторонами в установленому порядку тарифу на вивезення побутових відходів для Новосанжарського СКПП (тут і далі – за умови, що Новосанжарський СКПП буде переможцем конкурсів, проведених відповідно до підпункту 3.1.1 цього Договору);

3.1.4. укладення між Новосанжарським СКПП договорів на вивезення побутових відходів та власниками, наймачами, користувачами, у тому числі орендарями будинків та/або квартир, розташованих на території Сторін;

3.1.5. запровадження Новосанжарським СКПП послуги централізованого збирання та вивезення твердих побутових відходів від домогосподарств фізичних осіб, які проживають на території Сторін відповідно до затвердженого Робочого плану з подальшим розміщенням відходів на полігоні твердих побутових відходів у селі Зачепилівка Новосанжарського району Полтавської області, який утримується комунальним підприємством «Добрі руки плюс» Зачепилівської сільської ради (далі – КП «Добрі руки плюс»);

3.1.6. запровадження Новосанжарським СКПП централізованого збирання із території домогосподарств фізичних

осіб, які проживають на території Сторін, відходів вторинної сировини згідно із визначеною схемою, їх вивезення, доведення до необхідних параметрів якості, накопичення та реалізація;

3.1.7. придбання техніки, обладнання та устаткування, необхідних для надання Новосанжарським СКПП та КП «Добрі руки плюс» послуг, визначених підпунктами 3.1.5. і 3.1.6. цього Договору;

3.1.8. затвердження в установленому порядку (внесення змін та доповнень до) Правил благоустрою, де окремим розділом визначатиметься порядок і спосіб організації збирання та вивезення твердих побутових відходів, які відповідають єдиному порядку та способу, узгодженому Сторонами, а також відповідальність осіб за ухилення від укладення із визначеним виконавцем послуги договору на вивезення побутових відходів;

3.1.9. ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ на території юрисдикції Сторін 3-5.

3.1.10. здійснення Сторонами інформаційно-просвітницьких заходів;

3.1.11. здійснення заходів правового примусу відносно осіб, які порушують затвержені Сторонами Правила благоустрою в частині поведінки з побутовими відходами;

3.1.12. утворення спільного відділу у сфері благоустрою суб'єктів співробітництва».

▪ **обсяги фінансування спільного проекту органами місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва**

Під *обсягами фінансування спільного проекту органами місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва* варто розуміти визначену суб'єктами співробітництва суму грошових коштів у національній валюті України, яка відображає вартість спільного проекту.

Обсяг фінансування може визначатися:

- у вигляді абсолютної цифри без будь-якого застереження чи із застереженням, що на момент міжбюджетного трансферу буде визначено точну суму грошових коштів, яка може відрізнятись в більшу чи меншу сторону від тієї, що вказана у договорі;
- способом утворення, якщо на момент підготовки проекту договору про співробітництво обчислити навіть приблизну суму грошових коштів видається неможливим, та що мають зробити сторони для забезпечення фінансування. Щодо

забезпечення фінансування, то тут слід вказати конкретні дії суб'єктів співробітництва, спрямовані на виконання вимог бюджетного законодавства.

- у вигляді поєднання абсолютної цифри із способом її утворення. Це може мати місце у тому випадку, коли у договорі про співробітництво передбачається делегування кількох завдань, а вартість якоїсь їх частини на момент укладення договору визначити видається неможливим.

Важливо при цьому пам'ятати, що передача коштів від одних громад до інших у вигляді міжбюджетних трансфертів не є характерною для співробітництва у формі реалізації спільного проекту. З цього випливає необхідність зазначення в договорі способу, в який громади будуть здійснювати фінансування заходів. Якщо у договорі громади домовляються про здійснення заходів, які передбачатимуть спільне фінансування комунальних підприємств чи інфраструктурних об'єктів у майбутньому, то в таких випадках варто відповідним чином відобразити це у договорі (див. вставка 4).

Вставка 4.

Договір про реалізацію спільного проекту «Організація спільної системи інтегрованого поведження з твердими побутовими відходами на території Новосанжарської селищної ради, Зачепилівської, Ключівської, Малокобелячківської та Судівської сільських рад».

«3.4. Фінансування заходів по Проекту здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України за рахунок коштів місцевих бюджетів Сторін у такому порядку та на таких умовах:

3.4.1. придбання техніки, обладнання та устаткування, необхідних для надання послуг, визначених підпунктами 3.1.5. і 3.1.6. цього Договору, здійснюватиметься Сторонами згідно із окремо укладеним договором про співробітництво територіальних громад у формі спільного фінансування (утримання) підприємств комунальної форми власності: Новосанжарського СКПП та КП «Добрі руки плюс»;

3.4.2. фінансування утвореного спільного відділу у сфері благоустрою суб'єктів співробітництва здійснюватиметься Сторонами відповідно до умов окремо укладеного договору про співробітництво територіальних громад у формі утворення спільного органу управління;

3.4.3. фінансування інших заходів по Проекту, повний перелік яких визначено пунктом 3.1. цього Договору, здійснюватиметься кожною Стороною самостійно в межах затвердженого плану та кошторису заходів по Проекту».

- **форму участі органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва у рамках реалізації спільного проекту**

Для відображення у договорі форми участі органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва у рамках реалізації спільного проекту необхідно вказати внесок кожної міської, селищної чи міської ради як представницького органу територіальних громад-суб'єктів співробітництва. Внесок може бути як грошовим шляхом відповідного фінансування заходів проекту, так і негрошовим, наприклад, надання приміщень, проведення ремонтних та інших робіт, надання у користування наявного майна тощо (див. вставка 5).

Вставка 5.

Договір про реалізацію спільного проекту «Організація спільної системи інтегрованого поводження з твердими побутовими відходами на території Новосанжарської селищної ради, Зачепилівської, Ключівської, Малокобелячківської та Судівської сільських рад».

«3.2. Суб'єкти співробітництва беруть участь у реалізації заходів Проекту у формі:

3.2.1. Сторона-1 надає приміщення та оргтехніку для проведення засідань Робочої групи Проекту, делегує своїх уповноважених представників до складу Робочої групи Проекту, забезпечує виконання Новосанжарським СКПП заходів по проекту, а також здійснює фінансування Проекту у порядку, визначеному цим Договором;

3.2.2. Сторона-2 делегує своїх уповноважених представників до складу Робочої групи Проекту, забезпечує виконання КП «Добрі руки плюс» заходів по проекту, а також здійснює фінансування Проекту у порядку, визначеному цим Договором;

3.2.3. Сторони 3-5 делегують своїх уповноважених представників до складу Робочої групи Проекту, а також здійснюють фінансування Проекту у порядку, визначеному цим Договором».

- **механізм координації діяльності органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва**

Вказуючи у договорі механізм координації діяльності органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва, останнім необхідно визначити, хто з них у підготовчий період та під час реалізації спільного проекту забезпечуватиме діяльність, спрямовану на узгодження, упорядкування дій усіх суб'єктів співробітництва відповідно до поставленої мети (вставка 6).

Вставка 6.

Договір про реалізацію спільного проекту «Організація спільної системи інтегрованого поводження з твердими побутовими відходами на території Новосанжарської селищної ради, Зачепилівської, Ключівської, Малокобелячківської та Судівської сільських рад».

«3.5. Координація діяльності Сторін покладається на Робочу групу, створену у рамках Проекту і здійснюється у спосіб, визначений Положенням про робочу групу проекту».

▪ **порядок припинення дії договору та розв'язання спорів під час його виконання**

Домовляючись про *порядок розв'язання спорів* під час виконання договору, потенційні суб'єкти співробітництва в проекті договору мають вказати можливі їх способи вирішення.

Зазвичай, у договорі суб'єкти співробітництва передбачають, що спори розв'язуватимуться за допомогою переговорів та в судовому порядку.

Що стосується процедури припинення співробітництва, то його потенційні суб'єкти мають вказати у договорі з яких підстав та у який спосіб здійснюватиметься припинення, а також можливі наслідки для органів місцевого самоврядування усіх територіальних громад, що припинили співробітництво.

▪ **відповідальність сторін**

Для фіксації у договорі *відповідальності сторін* потенційні суб'єкти співробітництва мають домовитися про конкретні негативні наслідки, які понесе кожна із сторін у разі невиконання взятих на себе зобов'язань, порушення чинного законодавства та інших положень укладеного договору. Тобто якщо представники потенційних суб'єктів співробітництва на стадії підготовки проекту договору визначили ризики, які можуть виступити підставами для відповідальності будь-якого суб'єкта співробітництва, то такі підстави варто прописати наступним чином: **«Сторони несуть відповідальність одна перед одною відповідно до чинного законодавства України та у випадках, передбачених цим Договором, а саме: (наводиться перелік у вигляді окремих пронумерованих підпунктів)».**

**ДОГОВІР
ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
У ФОРМІ РЕАЛІЗАЦІЇ СПІЛЬНОГО ПРОЕКТУ У СФЕРІ
УПРАВЛІННЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ**

місто _____ «__» _____ 20__ р.

Територіальна громада міста _____ через _____ міську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-1,

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-2,

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-3,

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-4, та

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-5,

а разом іменуються Сторони або суб'єкти співробітництва, уклали цей Договір про таке.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Передумовою підписання цього Договору є те, що Сторони під час підготовки його проекту не дотримувалися вимог, визначених статтями 5-9 Закону України «Про співробітництво територіальних громад».

1.2. Підписанням цього Договору Сторони підтверджують, що інтересам кожної з них відповідає спільне й узгоджене співробітництво у формі реалізації спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів із метою спільного здійснення відповідних заходів.

1.3. У процесі співробітництва Сторони зобов'язуються будувати свої взаємовідносини на принципах законності, добровільності, рівноправності, прозорості та відкритості, взаємної вигоди та відповідальності за результати співробітництва.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

2.1. Відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про співробітництво територіальних громад», «Про відходи», «Про благоустрій населених пунктів», а також з метою вирішення питань місцевого значення Сторони домовились про реалізацію спільного проекту «Організація спільної системи інтегрованого управління побутовими відходами на території _____ міської ради, _____, _____, _____ та _____ сільських рад», змістом якого є координація спільних дій для досягнення спільних інтересів Сторін у межах повноважень у сфері поводження з побутовими відходами (надалі – Проект).

2.2. Метою реалізації Проекту є запровадження та поліпшення якості послуг у сфері управління побутовими відходами, забезпечення екологічного та санітарного благополуччя, ефективного використання ресурсів на основі співробітництва територіальних громад на території _____ міської ради, _____, _____, _____ та _____ сільських рад шляхом організації _____ міським комбінатом комунальних підприємств (далі – МККП) послуги централізованого збирання (у тому числі роздільного) та вивезення твердих побутових відходів від домогосподарств фізичних осіб, які проживають на території Сторін, з подальшим розміщенням відходів на полігоні твердих побутових відходів (далі – полігон ТПВ) у селі _____ району _____ області, який утримується Строною-2.

2.3. Проект реалізується упродовж _____ (прописом) років, починаючи із _____ 201__ року.

3. УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ, ЙОГО ФІНАНСУВАННЯ ТА ЗВІТУВАННЯ

3.1. Перелік заходів у рамках реалізації Проекту:

3.1.1. визначення виконавця послуги з вивезення побутових відходів з територій юрисдикції Сторін на основі проведених Сторонами 2 – 5 конкурсів відповідно до вимог чинного законодавства України. Умови конкурсів мають містити єдині узгоджені Сторонами технологічні параметри збирання (у тому числі роздільного), вивезення та захоронення;

3.1.2. формування складу Робочої групи, підготовка та затвердження Положення про робочу групу, спільного плану та кошторису Проекту;

3.1.3. погодження Сторонами в установленому порядку тарифу на вивезення побутових відходів для МККП (тут і далі – за умови, що МККП буде переможцем конкурсів, проведених відповідно до підпункту 3.1.1 цього Договору);

3.1.4. укладення МККП договорів на вивезення побутових відходів із власниками, наймачами, користувачами, у тому числі орендарями будинків та/або квартир, розташованих на території Сторін;

3.1.5. запровадження МККП послуги централізованого збирання та вивезення твердих побутових відходів від домогосподарств фізичних осіб, які проживають на території Сторін відповідно до затвердженого Робочого плану з подальшим розміщенням відходів на полігоні ТПВ у селі _____ району _____ області, який утримується Строною-2;

3.1.6. запровадження МККП централізованого збирання із території домогосподарств фізичних осіб, які проживають на території Сторін, відходів вторинної сировини згідно із визначеною схемою, їх вивезення, доведення до необхідних параметрів якості, накопичення та реалізація;

3.1.7. придбання техніки, обладнання та устаткування, необхідних для надання МККП та полігоном ТПВ послуг, визначених підпунктами 3.1.5. і 3.1.6. цього Договору;

3.1.8. затвердження в установленому порядку (внесення змін та доповнень до) Правил благоустрою, де окремим розділом визначатиметься порядок і спосіб організації збирання та вивезення твердих побутових відходів, які відповідають єдиному порядку та способу, узгодженому Сторонами, а також відповідальність осіб за ухилення від укладення із визначеним виконавцем послуги договору на вивезення побутових відходів;

3.1.9. ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ на території юрисдикції Сторони-3, Сторони-4 та Сторони-5.

3.1.10. здійснення Сторонами інформаційно-просвітницьких заходів;

3.1.11. здійснення заходів правового примусу відносно осіб, які порушують затверджені Сторонами Правила благоустрою в частині поведінки з побутовими відходами;

3.1.12. утворення спільного відділу у сфері благоустрою суб'єктів співробітництва.

3.2. Суб'єкти співробітництва беруть участь у реалізації заходів Проекту у формі:

3.2.1. Сторона-1 надає приміщення та оргтехніку для проведення засідань Робочої групи Проекту, делегує своїх уповноважених представників до складу Робочої групи Проекту, забезпечує виконання МККП заходів по проекту, а також здійснює фінансування Проекту у порядку, визначеному цим Договором;

3.2.2. Сторона-2 делегує своїх уповноважених представників до складу Робочої групи Проекту, забезпечує виконання

полігоном ТПВ заходів Проекту, а також здійснює фінансування Проекту у порядку, визначеному цим Договором;

3.2.3. Сторона-3, Сторона-4 та Сторона-5 делегують своїх уповноважених представників до складу Робочої групи Проекту, а також здійснюють фінансування Проекту у порядку, визначеному цим Договором.

3.3. Умови реалізації заходів Проекту:

3.3.1. заходи Проекту, визначені підпунктами 3.1.2.-3.1.12., будуть плануватися та виконуватися Сторонами виключно у випадку, якщо Сторона-2, Сторона-3, Сторона-4 та Сторона-5 за результатами проведених конкурсів визначили виконавцем послуги з вивезення побутових відходів МККП;

3.3.2. якщо за результатами проведених конкурсів будь-яка зі Сторін 2 – 5 визначить для надання послуги з вивезення побутових відходів іншого виконавця, аніж МККП, така Сторона припиняє співробітництво у межах цього Договору, оскільки за таких умов досягати спільної мети Проекту, так само як і вступати в інші відносини співробітництва територіальних громад, що впливають із цього Договору, буде недоцільним;

3.3.3. встановлення економічно обґрунтованого тарифу на вивезення побутових відходів для МККП;

3.3.4. встановлення економічно обґрунтованої плати за розміщення на полігоні ТПВ у селі _____ району _____ області відходів, зібраних і вивезених МККП, шляхом укладення договору між МККП та полігоном ТПВ;

3.3.5. неухильне дотримання Сторонами узгодженого порядку та способу організації збирання, у тому числі, роздільного, вивезення та захоронення твердих побутових відходів;

3.3.6. досягнення такого рівня охоплення населення договорами на вивезення відходів, а також рівня оплати за послуги, які своєю сукупністю забезпечуватимуть технічну та фінансову сталість, безперебійність надання послуги збирання та вивезення, а також захоронення відходів;

3.3.7. вчасне та повне фінансування Сторонами заходів по Проекту;

3.3.8. вчасне та повне здійснення Сторонами заходів переконання та правового примусу відносно осіб, які ухиляються від укладення договорів та/або оплати за надані послуги, а також здійснюють несанкціоноване викидання відходів;

3.4. Фінансування заходів Проекту здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України за рахунок коштів місцевих бюджетів Сторін у такому порядку та на таких умовах:

3.4.1. придбання техніки, обладнання та устаткування, необхідних для надання послуг, визначених підпунктами 3.1.5. і 3.1.6. цього Договору, здійснюватиметься Сторонами згідно із окремо укладеним договором про співробітництво територіальних громад у формі спільного фінансування (утримання) підприємств комунальної форми власності: МККП та полігону ТПВ;

3.4.2. фінансування утвореного спільного відділу у сфері благоустрою суб'єктів співробітництва здійснюватиметься Сторонами відповідно до умов окремо укладеного договору про співробітництво територіальних громад у формі утворення спільного органу управління;

3.4.3. фінансування інших заходів Проекту, повний перелік яких визначено пунктом 3.1. цього Договору, здійснюватиметься кожною Стороною самостійно в межах затвердженого плану та кошторису заходів Проекту.

3.5. Координація діяльності Сторін покладається на Робочу групу, створену у рамках Проекту, і здійснюється у спосіб, визначений Положенням про робочу групу проекту.

3.6. Сторона-1 подає до Мінрегіону, відповідно до статті 17 Закону України «Про співробітництво територіальних громад», звіт про здійснення співробітництва, передбаченого цим Договором.

4. ПОРЯДОК НАБРАННЯ ЧИННОСТІ ДОГОВОРУ, ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА/ЧИ ДОПОВНЕНЬ ДО ДОГОВОРУ

4.1. Цей Договір набирає чинності, починаючи з дня, що слідує за днем його підписання усіма Сторонами.

4.2. Зміни та/чи доповнення до цього Договору допускаються лише за взаємною згодою Сторін і оформляються додатковим Договором, який стає невід'ємною частиною цього Договору.

4.3. Внесення змін та/чи доповнень до цього Договору здійснюється в тому ж порядку як і його укладення.

5. ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ

5.1. Цей Договір припиняється у разі:

5.1.1. закінчення строку його дії;

5.1.2. досягнення цілей співробітництва;

5.1.3. невиконання суб'єктами співробітництва взятих на себе зобов'язань;

5.1.4. відмови від співробітництва однієї із Сторін, відповідно до умов цього договору, що унеможливує подальше здійснення співробітництва, в тому числі невиконання Сторонами умов розділу 4 цього Договору;

5.1.5. банкрутства утворених у рамках співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності;

5.1.6. нездійснення співробітництва протягом року з дня набрання чинності цим договором;

5.1.7. прийняття судом рішення про припинення співробітництва.

5.2. Припинення співробітництва здійснюється за згодою Сторін у порядку, визначеному Законом України «Про співробітництво територіальних громад», та не повинно спричиняти зменшення обсягу та погіршення якості надання послуг.

5.3. Припинення співробітництва Сторони оформляють відповідним договором у кількості 7 (семи) примірників, кожен з яких має однакову юридичну силу.

Один примірник договору про припинення співробітництва Сторона-1 надсилає Мінрегіону упродовж 5 (п'яти) робочих днів після підписання його Сторонами.

5.4. Будь-яка із Сторін припиняє участь у співробітництві, визначеному цим Договором, за умови настання випадку, передбаченого підпунктом 3.3.2. цього Договору.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ТА ПОРЯДОК РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ

6.1. Усі спори, що виникають між Сторонами з приводу виконання умов цього договору або пов'язані із ним, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами, а у випадку недосягнення згоди між ними – у судовому порядку.

6.2. Сторони несуть відповідальність одна перед одною відповідно до чинного законодавства України.

6.3. Сторона звільняється від відповідальності за порушення зобов'язань за цим договором, якщо вона доведе, що таке порушення сталося внаслідок дії непереборної сили або випадку, а також внаслідок фінансової неспроможності місцевого бюджету на продовження участі Сторони у Договорі.

6.4. У разі виникнення обставин, зазначених у пункті 9.3. цього Договору, Сторона, яка не може виконати зобов'язання, передбачені цим Договором, повідомляє іншу Сторону про настання, прогнозований термін дії та припинення вищевказаних обставин не пізніше 30 (тридцяти) днів з дати їх настання і припинення. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення позбавляє Сторону права на звільнення від виконання своїх зобов'язань у зв'язку із виникненням обставин, зазначених у пункті 6.3. цього договору.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Усі правовідносини, що виникають у зв'язку з виконанням цього договору і не врегульовані ним, регулюються нормами чинного законодавства України.

7.2. Цей Договір укладено на 7 (семи) аркушах у кількості 6 (шести) примірників, з розрахунку по одному примірнику для кожної із Сторін та один примірник для Мінрегіону, які мають однакову юридичну силу.

7.3. Сторона-1 надсилає один примірник цього договору до Мінрегіону, для внесення його до реєстру про співробітництво територіальних громад, упродовж 5 (п'яти) робочих днів після підписання його Сторонами.

7.4. Сторона-1 подає до Мінрегіону відповідно до статті 17 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» звіт про здійснення співробітництва, передбаченого цим договором.

8. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ, БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ ТА ПІДПИСИ СТОРІН

Сторона-1: _____ міський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)

Банківські реквізити: _____
_____ «__» _____ 201__р. М.П.

Сторона-2: _____ міський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)

Банківські реквізити: _____
_____ «__» _____ 201__р. М.П.

Сторона-3: _____ міський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)

Банківські реквізити: _____
_____ «__» _____ 201__р. М.П.

Сторона-4: _____ міський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)

Банківські реквізити: _____
_____ «__» _____ 201__р. М.П.

Сторона-5: _____ міський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)

Банківські реквізити: _____
_____ «__» _____ 201__р. М.П.

3.3. Співробітництво у формі спільного фінансування (утримання) підприємств комунальної форми власності

Юридичний зміст

З метою забезпечення ефективного використання наявних в територіальних громадах ресурсів, що належать одному чи кільком суб'єктам співробітництва, може ними здійснюватися спільне фінансування (утримання) об'єктів комунальної інфраструктури – підприємств, установ та організацій комунальної форми власності.

Сенс цієї форми полягає у тому, що підприємство чи об'єкт належить одній із громад, але вигоди від його діяльності чи експлуатації отримують усі суб'єкти співробітництва. Громади, долучені до спільного фінансування комунального підприємства, будуть розподіляти не тільки отримані вигоди, а також витрати та можливі ризики, пов'язані з діяльністю цього підприємства. Наприклад, можна домовлятися про однаковий для усіх суб'єктів співробітництва тариф, покривати спільним коштом витрати, пов'язані з необхідністю доведення параметрів роботи такого підприємства до таких, які забезпечують послугу належної якості.

При цьому спільне фінансування залишає виконання управлінських функцій за громадою, у власності якої перебуває об'єкт спільного фінансування. Інші ж суб'єкти співробітництва, навіть фінансуючи підприємство іншої громади, не беруть прямої участі в управлінні ним.

Іншою важливою рисою цієї форми співробітництва є те, що громади, які беруть участь у фінансуванні чи утриманні комунального підприємства (крім громади, якій належить підприємство чи об'єкт), не матимуть права власності на об'єкт, що фінансується. Так само, як не матимуть права власності на майно, яке спільним коштом купується для такого підприємства.

Можливості використання форми для цілей управління побутовими відходами

Об'єктами спільного фінансування (утримання) можуть бути комунальні підприємства суб'єктів співробітництва, задіяння яких забезпечуватиме функціонування інтегрованої системи управління побутовими відходами, від збирання, вивезення до захоронення на полігоні.

В якості об'єктів спільного фінансування можуть виступати об'єкти поводження з побутовими відходами (полігон, сортувальний комплекс та інше), які перебувають у комунальній власності однієї із громад-суб'єктів співробітництва.

Інші громади виступають у ролі суб'єктів, що разом з громадами-власниками підприємств або об'єктів поводження з відходами регулярно здійснюють фінансування (утримання) їхніх об'єктів комунальної інфраструктури.

Проблемні питання у застосуванні форми

Певна проблемність у застосуванні цієї форми впливає із особливого способу визначення виконавця послуги поводження з побутовими відходами.

За загальним правилом вибір виконавця послуги вивезення побутових відходів здійснюється за конкурсом. Виконавець, у свою чергу, має продемонструвати спроможності надавати таку послугу, у тому числі технічні. Якщо є в тому необхідність – здійснити необхідні інвестиції, а потім повертати ці інвестиції та покривати поточні витрати із тарифу. І не важливо, чи це КП, чи приватне підприємство.

Але логіка закону, на думку авторів цього посібника, не завжди спрацьовує на практиці. Уявімо, що конкурс оголошено, але спроможного виконавця немає. Тобто вони десь є, але на конкурс не подаються. Що робити громаді? Продовжувати існувати без послуги чи спробувати її організувати іншим способом? Якщо у сусідній громаді є КП, яке надає подібну послугу, то чому не спробувати залучити це підприємство? Проте воно не брало участі у конкурсі, тому що його наявні потужності не враховують розширення послуги на інші громади. І громада-власник КП не має ні наміру, ні власне коштів, аби фінансувати розширення послуги їхнього КП на користь інших громад.

Така ситуація й може бути передумовою виникнення співробітництва у формі спільного фінансування КП. Ця форма дозволяє одній громаді організувати на своїй території послугу поводження з ТПВ за рахунок використання ресурсів (технічних, управлінських) іншої громади. Але у цьому випадку – шляхом спільного фінансування.

Потенційно спільне фінансування могло б спрямовуватися на такі цілі:

1. Фінансування інвестицій, необхідних для розширення системи.

За ситуації, коли інвестиції є передумовою розширення системи, логічно, якщо громади-учасниці будуть солідарно до них долучатися. Наприклад, придбання нового автомобіля, контейнерів, іншого обладнання, без чого розширена система не може ефективно працювати.

2. Покриття втрат КП від господарської діяльності, пов'язаної із наданням послуги.

Ефективно система буде працювати тоді, коли досягаються показники охоплення споживачів послугою (за умови, що

споживачі за послугу платять). Проте існує багато прикладів, коли домогосподарства з тих чи інших причин не бажають укласти договори та, відповідно, сплачувати за послугу. Засоби ж правового примусу щодо споживачів є обмеженими. У той же час такі домогосподарства все одно викидають сміття, це сміття десь накопичується і рано чи пізно виконавець його збирає, вивозить і захоронює.

Існує практика, коли місцеві ради-власники КП субсидують свої комунальні підприємства, зокрема покриваючи такі фінансові «розриви». Прямо це робити заборонено законом. Проте існує спосіб це робити через місцеві програми, фінансуючи капітальні інвестиції. Проте, якщо у системі «місцева рада-власник КП – КП» такий спосіб і можна використовувати, навряд чи це буде можливим для коштів інших місцевих рад. Як висновок зазначаємо, що можливості для покриття втрат КП від господарської діяльності при співробітництві громад обмежені.

3. Покриття різниці у тарифі.

Це відомий спосіб балансування між витратами на послугу та спроможністю споживачів платити економічно обґрунтований тариф. Інша річ, що ця можливість виникає при плануванні таких дотацій у відповідних бюджетах. Тобто свої обмеження існують і тут, але як можливий варіант цей напрям, на думку авторів, має право на існування.

Громади, долучені до спільного фінансування комунального підприємства, будуть розподіляти отримані вигоди, а також витрати та можливі ризики, пов'язані з діяльністю цього підприємства. Важливо відзначити, що матеріальні вигоди буде мати КП та певною мірою громада-власник КП (оскільки може зростати спроможність КП). Тобто рисою цієї форми співробітництва є те, що громади, які беруть участь у фінансуванні чи утриманні комунального підприємства (крім громади, якій належить підприємство чи об'єкт), не матимуть права власності на об'єкт, що фінансується. Вигоди ж інших громад будуть нематеріальними: надання послуги у «цивілізованому» форматі, покращення санітарної та екологічної ситуації у громаді і т.ін.

Так само і з ризиками. Ризики, пов'язані з діяльністю КП по наданню послуг, мають покриватися за рахунок цього КП. Однак, можуть виникати ризики, які напряму впливатимуть на усі громади. Наприклад, ризик неможливості надання послуги на території певних громад у разі істотних розривів між витратами КП та доходами від тарифів. Причиною може бути низький рівень охоплення населення договорами та/або оплати по укладених договорах. Систематичні фінансові втрати КП скоріш за все призведуть до поступового зупинення обслуговування тієї чи іншої території.

Водночас суб'єкти співробітництва, навіть фінансуючи підприємство, не беруть прямої участі в управлінні ним.

Питання про те, чи виступає ця форма співробітництва альтернативою звичайному способу вибору виконавця послуги за конкурсом, на думку авторів, залишається відкритим. З одного боку, у випадку застосування зазначеної форми співробітництва конкурс втрачає сенс. Адже зацікавлений орган місцевого самоврядування (ОМС) безальтернативно віддає право надавати послугу абсолютно конкретному комунальному підприємству, що належить абсолютно конкретній громаді. З іншого боку, конкурс пов'язаний із вільною конкуренцією зацікавлених підприємств на ринку послуги, незалежно від форми власності – комунальної чи приватної. На думку авторів, тут фактично існує конфлікт двох законів, і в подальшому необхідно чіткіше врегулювати це питання.

Особливості формування договору

Частиною 2 статті 12 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» визначено перелік обов'язкових елементів текстової частини договору про співробітництво у формі спільного фінансування (утримання) підприємств, установ та організацій комунальної форми власності. Такими елементами є:

- **перелік підприємств, установ та організацій комунальної форми власності, що передбачається спільно (усіма суб'єктами співробітництва) фінансувати (утримувати)**

Перелік може являти собою найменування як кількох інфраструктурних об'єктів, так і зазначення одного комунального підприємства, яке передбачається спільно фінансувати (утримувати) суб'єктами співробітництва. Для цього в договорі необхідно вказати повну назву кожного інфраструктурного об'єкта відповідно до реєстраційних документів, а також код ЄДРПОУ (вставка 1).

Тут і далі ми звертаємося до Прикладу «Створення системи Інтегрованого поводження з твердими побутовими відходами для кількох громад Новосанжарського району Полтавської області». Опис прикладу наведено у Розділі 2.

Вставка 1.

Договір про співробітництво територіальних громад у формі спільного фінансування (утримання) підприємств комунальної форми власності.

Громади-суб'єкти співробітництва: Новосанжарська селищна, Зачепилівська, Ключівська, Малокобелячківська та Судівська сільські ради.

Укладено: 17 лютого 2017 року

Зареєстровано в Реєстрі про співробітництво територіальних громад: № 76 від 20.03.17

Мета: спільне фінансування (утримання):

- дочірнього підприємства «Комунтех» комунального підприємства «Джерело» Новосанжарської селищної ради (у тексті договору фігурує як «Об'єкт-1») у сфері централізованого збирання та вивезення твердих побутових відходів із території домогосподарств фізичних осіб, які проживають на території громад-учасниць;
- комунального підприємства «Добрі руки плюс» Зачепилівської сільської ради (у тексті договору фігурує як «Об'єкт-2») у сфері розміщення на полігоні твердих побутових відходів (далі – ТПВ) у селі Зачепилівка Новосанжарського району Полтавської області твердих побутових відходів із територій домогосподарств фізичних осіб, які проживають на території громад-учасниць, що централізовано збиратимуться та вивозитимуться дочірнім підприємством «Комунтех» комунального підприємства «Джерело» Новосанжарської селищної ради».

- **обсяг фінансових ресурсів, який органи місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва планують виділити для спільного фінансування (утримання) підприємств, установ та організацій комунальної форми власності, а також порядок здійснення видатків з місцевих бюджетів**

Обсяг фінансових ресурсів – це домовлена сторонами сума грошових коштів у національній валюті України, яку зобов'язується виділяти кожен із суб'єктів співробітництва для спільного фінансування об'єкта (об'єктів) комунальної інфраструктури.

Обсяг фінансових ресурсів може визначатися:

- у вигляді абсолютної цифри без будь-якого застереження чи із застереженням, що на момент міжбюджетного трансферу буде визначено точну суму грошових коштів, яка може відрізнятись в більшу чи меншу сторону від тієї, що вказана у договорі;
- способом утворення, якщо на момент підготовки проекту договору про співробітництво обчислити навіть приблизну суму грошових коштів видається неможливим, та що мають зробити сторони для забезпечення фінансування. Щодо забезпечення фінансування, то тут необхідно вказати конкретні дії суб'єктів співробітництва, спрямовані на виконання вимог бюджетного законодавства. Наприклад, це може бути надсилання погодженого та затвердженого на сесіях відповідних рад розрахунку міжбюджетних трансфертів в територіальний орган Держказначейства України. У цьому випадку в проекті договору про співробітництво доцільно буде вказати, що розрахунок стає невід'ємною частиною такого договору (вставка 2);

- у вигляді поєднання абсолютної цифри із способом її утворення. Це може мати місце у тому випадку, коли у договорі про співробітництво передбачається придбання транспортних засобів, техніки чи обладнання для комунального підприємства, у т.ч. полігону твердих побутових відходів, а їх вартість на момент укладення договору неможливо визначити.

Що стосується порядку здійснення видатків з місцевих бюджетів, то у договорі необхідно вказати статтю 75 Бюджетного кодексу України, відповідно до якої територіальні громади сіл, селищ і міст можуть об'єднувати на договірних засадах кошти бюджетів для виконання спільних проектів або для спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, організацій і установ з урахуванням статті 93 цього ж Кодексу (вставка 2).

Вставка 2.

Договір про співробітництво територіальних громад у формі спільного фінансування (утримання) підприємств комунальної форми власності.

«3. ФІНАНСУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ

3.1. Фінансування Об'єктів здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України у порядку передбаченому пунктами 5, 14 частини 1 статті 91 та частиною 3 статті 93 за рахунок коштів місцевих бюджетів Сторін.

3.2. Внески Сторін на фінансування Об'єктів спрямовуватимуться на виконання заходів, визначених підпунктами 4.1.1. і 4.1.2. цього Договору.

3.3. Розмір внесків кожної із Сторін визначається шляхом віднесення загальної вартості виконання заходів, визначених підпунктами 4.1.1. і 4.1.2. цього Договору, здійсненої на підставі економічно обґрунтованих розрахунків, до частки населення, що мешкає на території кожної із Сторін, від сумарної кількості населення Сторін (згідно із статистичними даними щодо кількості населення станом на 01.01.2016 року), згідно з Додатком 2 до цього Договору».

- **умови щодо надання (виробництва) підприємствами, установами та організаціями комунальної форми власності, що спільно фінансуються (утримуються) суб'єктами співробітництва, послуг (продукції) для суб'єктів співробітництва**

Під умовами в контексті цього пункту слід вважати конкретні обставини, які мають враховуватися за надання послуг інфраструктурними об'єктами (комунальним підприємством, що здійснює збирання та вивезення побутових відходів; полігоном

твердих побутових відходів). З огляду на особливості організації поводження з відходами, такими умовами можуть бути, зокрема, наступні:

- закріплення певного визначеного сторонами співробітництва способу організації надання послуги;
- закріплення принципу використання придбаної у межах договору інфраструктури тільки на забезпечення потреб суб'єктів співробітництва та інше.

Перелік умов потенційні суб'єкти співробітництва мають узгодити ще на стадії підготовки проекту договору про співробітництво. Погоджені умови варто зафіксувати у вигляді переліку з тризначною нумерацією як підпунктів відповідного розділу договору (вставка 3).

Вставка 3.

Договір про співробітництво територіальних громад у формі спільного фінансування (утримання) підприємств комунальної форми власності.

«4.1. Умови щодо надання Об'єктами послуг для Сторін співробітництва:

4.1.1. Для забезпечення централізованого збирання ТПВ від домогосподарств, розташованих на території Сторін, відповідно до затвердженої Сторонами схеми збирання та згідно з укладеними в установленому порядку договорами, їх вивезення та розміщення на полігоні ТПВ у селі Зачепилівка Новосанжарського району Полтавської області, який утримується Об'єктом-2, необхідно придбати та ввести в експлуатацію обладнання та/чи устаткування і техніку, специфікація та орієнтовна вартість яких наведена у Додатку 1 до цього Договору;

4.1.2. Для здійснення роздільного збирання відходів вторинної сировини відповідно до затвердженої Сторонами схеми, їх вивезення, доведення до необхідних параметрів якості, накопичення та реалізації необхідно ввести в експлуатацію спеціальний майданчик – Центр поводження з вторинною сировиною, а також придбати обладнання та/чи устаткування і техніку, специфікацію та орієнтовну вартість яких наведено у Додатку 1 до цього Договору;

4.1.3. З метою забезпечення безперервності надання Об'єктами послуг, визначених відповідно підпунктами 2.1.1. і 2.1.2. цього Договору та їх фінансової стабільності, після

набуття чинності цим Договором власники, користувачі, наймачі (орендарі) будинків та/чи квартир, розташованих на території усіх Сторін, мають укласти з Об'єктом-1 договори на вивезення побутових відходів, а також здійснювати роздільне збирання відходів відповідно до затвердженої Сторонами схеми та оплачувати за надані за такими договорами послуги згідно із затвердженими тарифами.

4.1.4. З метою забезпечення виконання умови, визначеної підпунктом 4.1.3. цього Договору, Сторони здійснюватимуть інформаційно-просвітницькі заходи, а також заходи правового примусу згідно із чинним законодавством України.

4.2. Придбані згідно із Додатком 1 до цього Договору техніка, обладнання та устаткування повинні використовуватися Об'єктами у спосіб, який у першу чергу забезпечуватиме потреби щодо організації поводження з відходами саме Сторін як суб'єктів, що забезпечили спільними діями та спільними фінансовими ресурсами можливість придбання цієї техніки, обладнання та устаткування.

4.3. Будь-які дії Об'єктів щодо використання придбаної згідно із Додатком 1 до цього Договору техніки, обладнання та устаткування, не на забезпечення потреб Сторін, так само як і відчуження цих об'єктів, мають узгоджуватися із Сторонами».

- **спосіб розподілу між суб'єктами співробітництва отриманих доходів та можливих ризиків, пов'язаних з діяльністю підприємств, установ та організацій комунальної форми власності, що спільно фінансуються (утримуються)**

Цей законодавчий припис передбачає необхідність визначити порядок розподілу доходів та ризиків, пов'язаних з діяльністю об'єкта. Зважаючи на те, що виділення бюджетних коштів на спільне фінансування (утримання) об'єкта тими суб'єктами співробітництва, які не є його власниками, не може вважатися класичною інвестицією та породжувати право власності (співвласності), питання про розподіл доходів не повинно мати місця. Однак, за рахунок доходів об'єкта, отриманих внаслідок спільного фінансування (утримання) може передбачатися покриття ризиків, які можуть виникнути у зв'язку з діяльністю об'єкта. З огляду на цю обставину, пункти розглядуваного розділу пропонуємо викласти таким чином:

«5.1. Доходи, що будуть отримані за результатами діяльності Об'єкта, розподіляються:

5.1.1. 100 % доходів, отриманих Об'єктом за результатами надання послуги, визначеної п. _____ цього Договору, є власністю Об'єкта і використовуються ним відповідно до своїх статутних документів та чинного законодавства.

5.2. Ризики, пов'язані з діяльністю Об'єкта, розподіляються:

5.2.1. 100 % ризиків, пов'язаних із діяльністю Об'єкта по наданню послуг, визначених п. ____ цього Договору, покриваються за рахунок Об'єкта відповідно до його статутних документів та чинного законодавства» (вставка 4).

Вставка 4.

Договір про співробітництво територіальних громад у формі спільного фінансування (утримання) підприємств комунальної форми власності.

«5. РОЗПОДІЛ МІЖ СТОРОНАМИ СПІВРОБІТНИЦТВА ОТРИМАНИХ ДОХОДІВ ТА МОЖЛИВИХ РИЗИКІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ДІЯЛЬНІСТЮ ОБ'ЄКТІВ.

5.1. Доходи, отримані за результатами діяльності Об'єктів, розподіляються:

5.1.1. 100 % доходів, отриманих Об'єктом-1 за результатами надання послуги, визначеної підпунктом 2.1.1. цього Договору, є власністю Об'єкта-1 і використовуються ним відповідно до своїх статутних документів та чинного законодавства.

5.1.2. 100 % доходів, отриманих Об'єктом-2 за результатами надання послуги, визначеної підпунктом 2.1.2. цього Договору, є власністю Об'єкта-2 і використовуються ним відповідно до своїх статутних документів та чинного законодавства.

5.2. Ризики, пов'язані з діяльністю Об'єктів, розподіляються:

5.2.1. 100 % ризиків, пов'язаних із діяльністю Об'єктів по наданню послуг, визначених підпунктами 2.1.1. і 2.1.2. цього Договору, покриваються за рахунок Об'єктів відповідно до їх статутних документів та чинного законодавства.

5.2.2. Сторони 2 – 5 несуть ризики у випадку неможливості надання Об'єктом-1 послуги, визначеної підпунктом 2.1.1. цього Договору, на їхній території з таких причин:

5.2.2.1. невиконання Сторонами 2 – 5 своєї частини зобов'язань на умовах та у порядку, визначених цим Договором;

5.2.2.2. невиконання умови, визначеної підпунктом 4.1.3., якщо Об'єкт-1 доведе, що невиконання цієї умови призводить до його систематичних фінансових втрат.

5.2.3. Сторона-1 та Сторони 3 – 5 у випадку неможливості надання Об'єктом-2 послуги, визначеної підпунктом 2.1.2. цього Договору з таких причин:

5.2.3.1. невиконання Стороною-1 та Сторонами 3-5 своєї частини зобов'язань на умовах та у порядку, визначених цим Договором;

5.2.3.2. невиконання умови, визначеної підпунктом 4.1.3., якщо Об'єкт-2 доведе, що невиконання цієї умови призводить до його систематичних фінансових втрат.

5.3. У разі неможливості надання Об'єктами послуг, визначених підпунктами 2.1.1. і 2.1.2. цього Договору з причин, визначених підпунктами 5.2.2.1. і 5.2.2.2. та 5.2.3.1 і 5.2.3.2. цього Договору, внески, що були зроблені Сторонами повністю чи частково на виконання своїх зобов'язань за цим Договором, іншим Сторонам не повертаються».

▪ **форму і порядок подання звітності про результати діяльності підприємств, установ та організацій комунальної форми власності, використання ресурсів, у тому числі фінансових**

Готуючи формулювання за цим пунктом, під час підготовки проекту договору з потенційним суб'єктам співробітництва необхідно буде погодити також форму та порядок подання звітності про результати діяльності спільно фінансованих (утримуваних) комунальних інфраструктурних об'єктів, а також використання відповідних фінансових ресурсів. Форму звіту варто передбачити як відповідний додаток до договору про співробітництво. Також слід вказати порядок та період звітування, яке здебільшого може здійснюватися в письмовій формі після завершення певного строку, погодженого сторонами договору про співробітництво. За необхідності також можна зазначити, що звіт надсилається іншим суб'єктам співробітництва поштовим відправленням з описом вкладення або у інший погоджений сторонами спосіб.

▪ **порядок припинення дії договору та розв'язання спорів під час його виконання**

Дотримуючись обов'язковості цього нормативного припису, потенційні суб'єкти співробітництва мають домовитися та відобразити в проекті договору порядок розв'язання спорів під час виконання договору, а також вказати можливі способи їх вирішення.

Зазвичай, у договорі суб'єкти співробітництва передбачають, що спори розв'язуватимуться за допомогою переговорів та в судовому порядку.

Що стосується процедури припинення дії договору про співробітництво, то його потенційні суб'єкти повинні зафіксувати з яких підстав та у який спосіб здійснюватиметься припинення, а також можливі наслідки для органів місцевого самоврядування усіх територіальних громад, що припинили співробітництво.

**ДОГОВІР
ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД У ФОРМІ
СПІЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ (УТРИМАННЯ) ПІДПРИЄМСТВ
КОМУНАЛЬНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ
ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ**

місто _____ «__» _____ 20__р.

Територіальна громада міста _____ через _____ міську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-1,

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-2,

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-3,

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-4, та

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-5,

а разом іменуються Сторони або суб'єкти співробітництва, уклали цей Договір про таке.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Передумовою підписання цього Договору є те, що Сторони під час підготовки його проекту дотримувалися вимог, визначених статтями 5 – 9 Закону України «Про співробітництво територіальних громад».

1.2. Підписанням цього Договору Сторони підтверджують, що інтересам кожної з них відповідає спільне і узгоджене співробітництво у формі спільного фінансування суб'єктами співробітництва інфраструктурних об'єктів – підприємств комунальної форми власності.

1.3. У процесі співробітництва Сторони зобов'язуються будувати свої взаємовідносини на принципах законності, добровільності, рівноправності, прозорості та відкритості, взаємної вигоди та відповідальності за результати співробітництва.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

2.1. Відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про співробітництво територіальних громад», «Про відходи» з метою забезпечення ефективного використання ресурсів територіальних громад на основі спільного використання наявних у двох суб'єктів співробітництва об'єктів комунальної інфраструктури, Сторони домовилися згідно з цим Договором спільно фінансувати (утримувати):

2.1.1. _____ міський комбінат комунальних підприємств, код ЄДРПОУ _____ (далі – Об'єкт-1), право комунальної власності на який належить Стороні-1 у сфері централізованого збирання та вивезення твердих побутових відходів (далі – ТПВ) із території домогосподарств фізичних осіб, які проживають на території Сторін;

2.1.2. комунальне підприємство « _____ » _____ сільської ради, код ЄДРПОУ _____ (далі – Об'єкт-2, а разом – Об'єкти), право комунальної власності на який належить Стороні-2, у сфері розміщення на полігоні ТПВ у селі _____ району _____ області твердих побутових відходів із територій домогосподарств фізичних осіб, які проживають на території Сторін, що централізовано збиратимуться та ввозитимуться комунальним підприємством « _____ ».

3. ФІНАНСУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ

3.1. Фінансування Об'єктів здійснюється відповідно до вимог статті 75 Бюджетного кодексу України у порядку передбаченому пунктами 5, 14 частини 1 статті 91 та частиною 3 статті 93 за рахунок коштів місцевих бюджетів Сторін.

3.2. Внески Сторін на фінансування Об'єктів спрямовуватимуться на виконання заходів, визначених підпунктами 4.1.1. і 4.1.2. цього Договору.

3.3. Розмір внесків кожної із Сторін визначається шляхом віднесення загальної вартості виконання заходів, визначених підпунктами 4.1.1. і 4.1.2. цього Договору на підставі економічно обґрунтованих розрахунків, до частки населення, яка мешкає на території кожної із Сторін, від сумарної кількості населення Сторін (згідно із статистичними даними щодо кількості населення станом на 01.01.201__ року), згідно з Додатком 2 до цього Договору.

4. НАДАННЯ ОБ'ЄКТАМИ ПОСЛУГ ДЛЯ СТОРІН СПІВРОБІТНИЦТВА

4.1. Умови надання Об'єктом послуг для Сторін співробітництва:

4.1.1. Для забезпечення централізованого збирання ТПВ від домогосподарств, розташованих на території Сторін, відповідно до затвердженої Сторонами схеми збирання та згідно з укладеними в установленому порядку договорами, їх вивезення

та розміщення на полігоні ТПВ у селі _____ району _____ області, який утримується комунальним підприємством « _____ » _____ сільської ради, необхідно придбати та ввести в експлуатацію обладнання та/чи устаткування і техніку, специфікацію та орієнтовну вартість яких наведено у Додатку 1 до цього Договору;

4.1.2. Для здійснення роздільного збирання відходів вторинної сировини відповідно до затвердженої Сторонами схеми, їх вивезення, доведення до необхідних параметрів якості, накопичення та реалізації необхідно ввести в експлуатацію спеціальний майданчик – Центр поводження з вторинною сировиною, а також придбати обладнання та/чи устаткування і техніку, специфікацію та орієнтовну вартість яких наведено у Додатку 1 до цього Договору;

4.1.3. З метою забезпечення безперебійності надання Об'єктами послуг, визначених відповідно підпунктами 2.1.1. і 2.1.2. цього Договору та їх фінансової стабільності, після набуття чинності цим Договором власники, користувачі, наймачі (орендарі) будинків та/чи квартир, розташованих на території усіх Сторін, мають укласти з Об'єктом-1 договори на вивезення побутових відходів, а також здійснювати роздільне збирання відходів відповідно до затвердженої Сторонами схеми та оплачувати надані за такими договорами послуги згідно із затвердженими тарифами.

4.1.4. З метою забезпечення виконання умови, визначеної підпунктом 4.1.3. цього Договору, Сторони здійснюватимуть інформаційно-просвітницькі заходи, а також заходи правового примусу згідно із чинним законодавством України.

4.2. Придбані згідно із Додатком 1 до цього Договору техніка, обладнання та устаткування, мають використовуватися Об'єктом-1 та Об'єктом-2 у спосіб, що у першу чергу забезпечуватиме потреби щодо організації поводження з відходами саме Сторін як суб'єктів, що забезпечили спільними діями та спільними фінансовими ресурсами можливість придбання цієї техніки, обладнання та устаткування.

4.3. Будь-які дії з боку Об'єкта-1 та Об'єкта-2 щодо використання придбаної згідно із Додатком 1 до цього Договору техніки, обладнання та устаткування, не на забезпечення потреб Сторін, так само як і відчуження цих об'єктів, мають узгоджуватися із Сторонами.

5. РОЗПОДІЛ МІЖ СТОРОНАМИ СПІВРОБІТНИЦТВА ОТРИМАНИХ ДОХОДІВ ТА МОЖЛИВИХ РИЗИКІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ДІЯЛЬНІСТЮ ОБ'ЄКТІВ

5.1. Доходи, отримані за результатами діяльності Об'єктів, розподіляються:

5.1.1. 100 % доходів, отриманих Об'єктом-1 за результатами надання послуги, визначеної підпунктом 2.1.1. цього Договору, є власністю Об'єкта-1 і використовуються ним відповідно до своїх статутних документів та чинного законодавства.

5.1.2. 100 % доходів, отриманих Об'єктом-2 за результатами надання послуги, визначеної підпунктом 2.1.2. цього Договору, є власністю Об'єкта-2 і використовуються ним відповідно до своїх статутних документів та чинного законодавства.

5.2. Ризики, пов'язані з діяльністю Об'єктів, розподіляються:

5.2.1. 100 % ризиків, пов'язаних із діяльністю Об'єктів по наданню послуг, визначених підпунктами 2.1.1. і 2.1.2. цього Договору, покриваються за рахунок Об'єктів відповідно до їх статутних документів та чинного законодавства.

5.2.2. Сторони 2 – 5 несуть ризики у випадку неможливості надання Об'єктом-1 послуги, визначеної підпунктом 2.1.1. цього Договору, на їхній території з таких причин:

5.2.2.1. невиконання Сторонами 2 – 5 своєї частини зобов'язань на умовах та у порядку, визначених цим Договором;

5.2.2.2. невиконання умови, визначеної підпунктом 4.1.3., якщо Об'єкт-1 доведе, що невиконання цієї умови призводить до його систематичних фінансових втрат.

5.2.3. Сторона-1 та Сторони 3 – 5 у випадку неможливості надання Об'єктом-2 послуги, визначеної підпунктом 2.1.2. цього Договору з таких причин:

5.2.3.1. невиконання Стороною-1 та Сторонами 3 – 5 своєї частини зобов'язань на умовах та у порядку, визначених цим Договором;

5.2.3.2. невиконання умови, визначеної підпунктом 4.1.3., якщо Об'єкт-2 доведе, що невиконання цієї умови призводить до його систематичних фінансових втрат.

5.3. У разі неможливості надання Об'єктами послуг, визначених підпунктами 2.1.1. і 2.1.2. цього Договору з причин, визначених підпунктами 5.2.2.1. і 5.2.2.2. та 5.2.3.1. і 5.2.3.2. цього Договору, внески, що були зроблені Сторонами повністю чи частково на виконання своїх зобов'язань за цим Договором, іншим Сторонам не повертаються.

6. ЗВІТУВАННЯ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄКТІВ

6.1. Об'єкт-1 та Об'єкт-2 щоквартально звітують перед іншими Сторонами про результати своєї діяльності та використання залучених за участі Сторін ресурсів, у тому числі фінансових, за формою, наведеною у Додатку 3 до цього Договору.

7. ПОРЯДОК НАБРАННЯ ЧИННОСТІ ДОГОВОРУ, ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА/ЧИ ДОПОВНЕНЬ ДО ДОГОВОРУ

7.1. Цей Договір набирає чинності, починаючи з дня, що слідує за днем його підписання усіма Сторонами.

7.2. Зміни та/чи доповнення до цього Договору допускаються лише за взаємною згодою Сторін і оформляються додатковим договором, який стає невід'ємною частиною цього Договору.

7.3. Внесення змін та/чи доповнень до цього Договору здійснюється у тому ж порядку, як і його укладення.

8. ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ

8.1. Цей Договір припиняється у разі:

8.1.1. закінчення строку його дії;

8.1.2. досягнення цілей співробітництва;

8.1.3. невиконання суб'єктами співробітництва взятих на себе зобов'язань;

8.1.4. відмови від співробітництва однієї із Сторін, відповідно до умов цього договору, що унеможлиблює подальше здійснення співробітництва, в тому числі невиконання Сторонами умов розділу 4 цього Договору;

8.1.5. банкрутства утворених у рамках співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності;

8.1.6. нездійснення співробітництва протягом року з дня набрання чинності цим Договором;

8.1.7. прийняття судом рішення про припинення співробітництва.

8.2. Припинення співробітництва здійснюється за згодою Сторін в порядку, визначеному Законом України «Про співробітництво територіальних громад», та не повинно спричиняти зменшення обсягу та погіршення якості надання послуг.

8.3. Припинення співробітництва Сторони оформляють відповідним договором у кількості 6 (шести) примірників, кожен з яких має однакову юридичну силу.

Один примірник договору про припинення співробітництва Новосанжарська селищна рада надсилає Мінрегіону упродовж 5 (п'яти) робочих днів після підписання його Сторонами.

8.4. У разі припинення однією із Сторін участі у співробітництві, питання про перехід прав та обов'язків, частки майна такої Сторони здійснюється за письмовою домовленістю Сторін з врахуванням умов, зазначених у підпункті 8.2. цього Договору.

9. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ТА ПОРЯДОК РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ

9.1. Усі спори, що виникають між Сторонами з приводу виконання умов цього договору або пов'язані із ним, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами, а у випадку недосягнення згоди між ними – у судовому порядку.

9.2. Сторони несуть відповідальність одна перед одною згідно з чинним законодавством України.

9.3. Сторона звільняється від відповідальності за порушення зобов'язань за цим договором, якщо вона доведе, що таке порушення сталося внаслідок дії непереборної сили або випадку, а також внаслідок фінансової неспроможності місцевого бюджету на продовження участі Сторони у Договорі.

9.4. У разі виникнення обставин, зазначених у пункті 9.3. цього Договору, Сторона, яка не може виконати зобов'язання, передбачені цим Договором, повідомляє іншу Сторону про настання, прогнозований термін дії та припинення вищевказаних обставин не пізніше 30 (тридцяти) днів з дати їх настання і припинення. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення позбавляє Сторону права на звільнення від виконання своїх зобов'язань у зв'язку із виникненням обставин, зазначених у пункті 9.3. цього Договору.

10. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

10.1. Усі правовідносини, що виникають у зв'язку з виконанням цього Договору і не врегульовані ним, регулюються нормами чинного законодавства України.

10.2. Цей Договір укладено на 7 (семи) аркушах основного тексту та 3 (трьох) аркушах із текстами Додатків 1, 2 і 3 у кількості 6 (шести) примірників, з розрахунку по одному примірнику для кожної із Сторін та один примірник для Мінрегіону, які мають однакову юридичну силу.

10.3. Сторона-1 надсилає один примірник цього договору до Мінрегіону, для внесення його до реєстру про співробітництво територіальних громад, упродовж 5 (п'яти) робочих днів після підписання його Сторонами.

10.4. Сторона-1 подає до Мінрегіону відповідно до статті 17 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» звіт про здійснення співробітництва, передбаченого цим Договором.

11. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ, БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ ТА ПІДПИСИ СТОРІН

Сторона-1: _____ міський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)

Банківські реквізити: _____
«__» _____ 201__р. М.П.

Сторона-2: _____ сільський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)

Банківські реквізити: _____
«__» _____ 201__р. М.П.

Сторона-3: _____ сільський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)

Банківські реквізити: _____
«__» _____ 201__р. М.П.

Сторона-4: _____ сільський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)

Банківські реквізити: _____
«__» _____ 201__р. М.П.

Сторона-5: _____ сільський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)

Банківські реквізити: _____
«__» _____ 201__р.
М.П.

ПЕРЕЛІК
обладнання, устаткування та техніки, які необхідно придбати
для забезпечення надання послуг Об'єктом-1 і Об'єктом-2

№ п/п	Позиція/специфікація	Орієнтовна вартість (тис. грн)	Термін придбання (число, місяць, рік)
Суб'єкт придбання – «_____» (Об'єкт-1)			
1.	Автомобіль (специфікація)		
2.	Обладнання для Центру поводження з вторинною сировиною (дати опис та зазначити основні позиції по обладнанню: прес...)		
Суб'єкт придбання – «_____» (Об'єкт-2)			
3.	Бульдозер-компактор (специфікація)		
4.	Трансформаторна підстанція (специфікація)		
5.	Ваговий комплекс для полігону ТПВ (специфікація)		
РАЗОМ			

ЗВОРОТНІЙ БІК ДОДАТКУ 1

За Сторону-1

_____ міський голова
_____ (прізвище та ініціали)
« ____ » _____ 201__ р.   М.П.

За Сторону-2

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
« ____ » _____ 201__ р.   М.П.

За Сторону-3

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
« ____ » _____ 201__ р.   М.П.

За Сторону-4

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
« ____ » _____ 201__ р.   М.П.

За Сторону-5

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
« ____ » _____ 201__ р.   М.П.

**ТАБЛИЦЯ РОЗПОДІЛУ
внесків Сторін для придбання обладнання, устаткування та тех-
ніки, необхідних для забезпечення надання послуг Об'єктом-1 і
Об'єктом-2**

Показник Сторона	Населення		Розмір внеску	Термін внесення
	Кількість, осіб	Частка (ЧН), %		
Загалом		100%	ЗВІ	
Сторона-1				
Сторона-2				
Сторона-3				
Сторона-4				
Сторона-5				

Розмір внеску розраховується за формулою

$$РВ = ЗВІ \times ЧН,$$

де:

РВ – розмір внеску Сторони, тис. грн.;

ЗВІ – загальна вартість заходів на виконання умов надання послуги (Рядок «Разом» у Додатку 1);

ЧН – відсоток населення, що мешкає на території Сторони, від сумарної кількості населення Сторін.

ЗВОРОТНІЙ БІК ДОДАТКУ 2

За Сторону-1

_____ міський голова
_____ (прізвище та ініціали)
« ____ » _____ 201__ р. М.П.

За Сторону-2

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
« ____ » _____ 201__ р. М.П.

За Сторону-3

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
« ____ » _____ 201__ р. М.П.

За Сторону-4

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
« ____ » _____ 201__ р. М.П.

За Сторону-5

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
« ____ » _____ 201__ р. М.П.

ЗВІТНА ФОРМА*

№ п/п	Найменування проведених робіт/здійснених заходів	Кількісні/якісні параметри проведених робіт/здійснених заходів	Кількість витрачених ресурсів, у т.ч. фінансових	Коментарі/пояснення/посилання на нормативні акти

* Форма, за якою Сторони 1 і 2 звітують перед іншими Сторонами

ЗВОРОТНІЙ БІК ДОДАТКУ 3

За Сторону-1

_____ міський голова
_____ (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201__ р. М.П.

За Сторону-2

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201__ р. М.П.

За Сторону-3

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201__ р. М.П.

За Сторону-4

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201__ р. М.П.

За Сторону-5

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201__ р. М.П.

3.4. Співробітництво у формі утворення спільного комунального підприємства

Юридичний зміст

Ця форма співробітництва передбачає можливість утворювати спільні комунальні підприємства, установи та організації і спільно їх утримувати з метою реалізації спільних інфраструктурних проектів і виконання функцій, що становлять спільний інтерес для суб'єктів співробітництва.

Ця форма – одна з основних новацій у законодавстві. До прийняття закону про співробітництво територіальних громад створювати комунальне підприємство можна було лише як унітарну структуру, тобто на праві власності однієї громади. Наразі ситуація змінилася.

З усіх п'яти форм співробітництва, передбачених Законом України «Про співробітництво територіальних громад», утворення спільного комунального підприємства за обсягом дій з боку суб'єктів співробітництва є найбільш сутужною. Однак, ті, хто наважиться, на перший погляд, на ці нелегкі кроки, невдовзі переконуються, що докладені зусилля того варті.

Можливості використання форми для цілей управління побутовими відходами

Неабиякий інтерес ця форма співробітництва може мати для тих територіальних громад, які вирішили створити інтегровану систему управління побутовими відходами, а жодна з них не має у комунальній власності підприємства, яке забезпечувало б збирання та вивезення побутових відходів. У такій ситуації утворення спільного комунального підприємства є однією із кількох складових, що разом утворюють інтегровану систему управління побутовими відходами.

Така форма співробітництва дає можливість створити не тільки спільне комунальне підприємство для надання послуги громадам-партнерам, а й спільний інфраструктурний об'єкт, наприклад, новий полігон побутових відходів.

З огляду на баланс між «користуванням» та «участю в управлінні», на цю форму варто звернути увагу, якщо усі громади – суб'єкти співробітництва – бажають не тільки користуватися послугами комунального підприємства чи об'єкта, а й повною мірою брати участь в управлінні ним. Адже участь в управлінні можна реалізувати лише через участь у створенні підприємства.

Проблемні питання у застосуванні форми

Співпрацюючи у форматі створення спільного підприємства, громади отримують усі переваги спільного управління, а також можливість розподіляти доходи. Водночас суб'єкти співробітництва

нестимуть **солідарну відповідальність** за результати діяльності, зокрема, й за **можливі збитки**, покриття дефіциту коштів.

Особливості формування договору

Законом передбачено перелік обов'язкових елементів текстової частини договору про співробітництво щодо реалізації спільного проекту. Такими елементами є:

- **сфера діяльності спільних комунальних підприємств, установ та організацій**

Під сферою діяльності спільних комунальних підприємств, установ та організацій необхідно розуміти конкретні сектори суспільного життя, пов'язані із виробництвом товарів та послуг. Зокрема, однією із таких сфер є управління побутовими відходами, яка являє собою одну із компонентів суспільного життя більш вищого порядку, яким є благоустрій населених пунктів.

- **найменування та місцезнаходження спільних комунальних підприємств, установ та організацій**

Для зазначення у договорі найменування та місцезнаходження спільного комунального підприємства необхідно вказати назву підприємства без його організаційно-правової форми, а також його юридичну адресу відповідно до реєстраційних документів.

- **організаційно-правова форма спільних комунальних підприємств, установ та організацій**

Організаційно-правова форма спільного комунального підприємства – це форма здійснювання господарської (у т.ч. підприємницької) діяльності з відповідною правовою основою, яка визначає характер відносин між засновниками (учасниками), режим майнової відповідальності по зобов'язаннях юридичної особи, порядок створення, реорганізації, ліквідації, управління, розподілу одержаних прибутків, можливі джерела фінансування діяльності тощо. Оскільки юридична особа – це організація, то всередині неї виникають певні відносини. Характер цих відносин, їх наповнення, а також деякі умови відповідальності внутрішніх учасників цієї юридичної особи перед кредиторами визначаються саме її організаційно-правовою формою. Організаційно-правова форма суб'єкта господарювання, зазвичай, є складовою її повної назви як юридичної особи. Види організаційно-правових форм визначаються Державним класифікатором ДК 002-94 «Класифікація організаційно-правових форм господарювання».

- **структура органів і служб управління спільними комунальними підприємствами, установами та організаціями, порядок їх призначення та організації діяльності**

Закон України «Про співробітництво територіальних громад» (частина 2 статті 13)

Державний класифікатор ДК 002-94 «Класифікація організаційно-правових форм господарювання», затверджений наказом Держстандарту України від 22.11.1994 р. №288, з останніми змінами від 01.10.2015 р., див.: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/nac_ks/op_dk_002_2016.htm.

Зазначені у договорі про співробітництво структура органів і служб управління спільними комунальними підприємствами, установами та організаціями, порядок їх призначення та організації діяльності мають бути ідентичними відповідним положенням статуту створюваного комунального підприємства.

- **обсяг коштів (майна), що інвестуються органами місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва для фінансування (утримання) та забезпечення функціонування спільних комунальних підприємств, установ та організацій, а також строки їх внесення**

Вказуючи обсяг коштів (майна), що інвестуються органами місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва для фінансування (утримання) та забезпечення функціонування спільних комунальних підприємств, установ та організацій, а також строки їх внесення, варто прописати у проекті відповідного договору домовлену сторонами суму грошових коштів у національній валюті України чи матеріальних ресурсів та їх грошовий вираз, яку зобов'язується виділяти кожен із суб'єктів співробітництва для спільного фінансування (утримання) інфраструктурного об'єкта. Поруч з цим необхідно розписати й строки їх внесення.

Що стосується самих коштів, які необхідно вказати відповідно до розглядуваного пункту, то їхній обсяг може визначатися:

- у вигляді абсолютної цифри без будь-якого застереження чи із застереженням, що на момент міжбюджетного трансферу буде визначено точну суму грошових коштів, яка може відрізнитися в більшу чи меншу сторону від тієї, що вказана у договорі;
- способом утворення, якщо на момент підготовки проекту договору про співробітництво обчислити навіть приблизну суму грошових коштів видається неможливим, та що мають зробити сторони для забезпечення фінансування. Щодо забезпечення фінансування, то тут необхідно вказати конкретні дії суб'єктів співробітництва, спрямовані на виконання вимог бюджетного законодавства. Наприклад, це може бути надсилання погодженого та затвердженого на сесіях відповідних рад розрахунку міжбюджетних трансфертів в територіальний орган Держказначейства України. У цьому випадку в проекті договору про співробітництво доцільно буде вказати, що розрахунок стає невід'ємною частиною такого договору;
- у вигляді поєднання абсолютної цифри із способом її утворення. Це може мати місце у тому випадку, коли у договорі про утворення спільного комунального підприємства передбачається вчинення з боку суб'єктів співробітництва низки дій, а вартість якоїсь їх частини на момент укладення договору визначити неможливо.

- **етапи утворення спільних комунальних підприємств, установ та організацій і відповідальність сторін за результати їхньої діяльності**

Етапами утворення спільного комунального підприємства є обумовлені законом проміжки часу, упродовж яких необхідно вчинити низку логічно послідовних та взаємодоповнюючих дій. Зокрема, до них можна віднести підготовку пакету необхідних документів для реєстрації комунального підприємства як юридичної особи, процедуру самої реєстрації, затвердження штату персоналу, проведення конкурсного відбору та відповідні кадрові призначення тощо. Поруч з цим, Закон вимагає у текстовій частині договору про співробітництво прописати відповідальність сторін за результати діяльності підприємства. Для фіксації у договорі відповідальності сторін потенційні суб'єкти співробітництва мають домовитися про конкретні негативні наслідки, які понесе кожна із сторін у разі невиконання взятих на себе зобов'язань, порушення чинного законодавства та інших положень укладеного договору. Тобто якщо представники потенційних суб'єктів співробітництва на стадії підготовки проекту договору визначили ризики, які можуть виступити підставами для відповідальності будь-якого суб'єкта співробітництва, то такі підстави варто прописати наступним чином: «Сторони несуть відповідальність одна перед одною відповідно до чинного законодавства України та у випадках, передбачених цим Договором, а саме: (наводиться перелік у вигляді окремих пронумерованих підпунктів)».

- **шляхи покриття органами місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва можливих збитків, дефіциту коштів та розподілу отриманих доходів спільних комунальних підприємств, установ та організацій**

Зазначаючи шляхи покриття органами місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва можливих збитків, дефіциту коштів та розподілу отриманих доходів спільного комунального підприємства (пункти 4.2. і 4.3.), у договорі про співробітництво мають бути вказані джерела та способи як розподілу отриманих доходів, так і покриття можливих збитків та дефіциту коштів, які не суперечать чинному законодавству України, передусім, бюджетному.

- **порядок припинення діяльності спільних комунальних підприємств, установ та організацій, а також розподілу між суб'єктами співробітництва майна таких підприємств, установ та організацій**

Іншою обов'язковою умовою договору в контексті розглянутої форми співробітництва є порядок припинення діяльності спільного комунального підприємства, а також розподілу між суб'єктами співробітництва майна такого. Цей законодавчий припис має бути деталізований суб'єктами співробітництва

за взаємною домовленістю в текстовій частині договору, враховуючи відповідні норми Господарського кодексу України.

- **порядок припинення дії договору та розв'язання спорів під час його виконання**

Дотримуючись обов'язковості цього нормативного припису, потенційні суб'єкти співробітництва мають домовитися та відобразити в проекті договору порядок розв'язання спорів під час виконання договору, а також вказати можливі способи їх вирішення.

Зазвичай, у договорі суб'єкти співробітництва передбачають, що спори розв'язуватимуться за допомогою переговорів та в судовому порядку.

Що стосується процедури припинення дії договору про співробітництво, то його потенційні суб'єкти повинні зафіксувати з яких підстав та у який спосіб здійснюватиметься припинення, а також можливі наслідки для органів місцевого самоврядування усіх територіальних громад, що припинили співробітництво.

- **умови виходу одного із суб'єктів із співробітництва**

Окрім умов виходу одного із суб'єктів із співробітництва, доцільно прописати у договорі й наслідки такого виходу, перш за все, для того суб'єкта співробітництва, який з нього вийшов. Наприклад, у договорі можна зазначити, що будь-яка із сторін має право вийти із співробітництва за умови передачі її прав, обов'язків, частки майна та грошових коштів іншим учасникам співробітництва у рівних долях (або пропорційно грошовим та/чи майновим внескам суб'єктів співробітництва, що були зроблені ними при утворенні комунального підприємства).

**ДОГОВІР
ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
У ФОРМІ УТВОРЕННЯ СПІЛЬНОГО КОМУНАЛЬНОГО
ПІДПРИЄМСТВА У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ**

село _____ «__» _____ 20__р.

Територіальна громада села _____ через _____ міську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-1,

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-2,

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-3,

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-4, та

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-5,

а разом іменуються Сторони або суб'єкти співробітництва, уклали цей Договір про таке.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Передумовою підписання цього Договору є те, що Сторони під час підготовки його проекту не дотримувалися вимог, визначених статтями 5 – 9 Закону України «Про співробітництво територіальних громад».

1.2. Підписанням цього Договору Сторони підтверджують, що інтересам кожної з них відповідає спільне і узгоджене співробітництво щодо реалізації спільного проекту.

1.3. В процесі співробітництва Сторони зобов'язуються будувати свої взаємовідносини на принципах рівноправності, прозорості та відкритості, взаємної вигоди та відповідальності за результати співробітництва.

1.4. Сторони засвідчують той факт, що цей Договір не є попереднім договором у розумінні ст. 635 Цивільного кодексу України і ст. 185 Господарського кодексу України і не покладає на Сторони жодних юридичних зобов'язань щодо обов'язковості укладення в майбутньому між ними будь-яких інших договорів.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

2.1. З метою вирішення питань соціально-економічного розвитку _____, _____ та _____ територіальних громад, запровадження інтегрованої системи управління побутовими відходами, забезпечення належного санітарного стану та благоустрою відповідних населених пунктів, підвищення ефективності використання коштів місцевих бюджетів, керуючись частиною 1 статті 143 Конституції України, пунктом 30 частини 1 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статтями 62, 63, 65 Господарського кодексу України, Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», а також положеннями Закону України «Про співробітництво територіальних громад», Сторони домовилися про таке:

2.1.1. Утворити спільне комунальне підприємство «Добробут» (далі – СКП «Добробут» або підприємство) у два етапи:

- на першому етапі Сторони забезпечують підготовку, погодження, затвердження Статуту підприємства та державну реєстрацію підприємства (відповідальною є сільська рада);
- на другому етапі Сторони забезпечують проведення конкурсного відбору та призначення директора підприємства, затверджують штатний розклад підприємства, формують його статутний фонд.

2.1.2. Для забезпечення функціонування СКП «Добробут», формування його статутного фонду, кожна із Сторін робить свій внесок, зокрема:

_____ сільська рада інвестує земельну ділянку площею _____ га та розміщене на ній нежитлове приміщення площею _____ кв. м загальною вартістю цифрами (прописом) грн.;

_____ сільська рада перераховує на поточний рахунок підприємства не пізніше _____ 201__ р. грошові кошти у розмірі цифрами (прописом) грн.;

_____ сільська рада перераховує на поточний рахунок підприємства не пізніше _____ 201__ р. грошові кошти у розмірі цифрами (прописом) грн.;

_____ сільська рада перераховує на поточний рахунок підприємства не пізніше _____ 201__ р. грошові кошти у розмірі цифрами (прописом) грн.;

_____ сільська рада перераховує на поточний рахунок підприємства не пізніше _____ 201__ р. грошові кошти у розмірі цифрами (прописом) грн.

2.1.3. Суб'єкти співробітництва встановили, що:

- сферою діяльності СКП «Добробут» є забезпечення належного санітарного стану та благоустрою на територіях Сторін шляхом забезпечення функціонування інтегрованої системи управління побутовими відходами, зміст якої Сторонами визначено у Договорі від _____ 201__ р.;

- місцезнаходженням СКП «Добробут» є: вулиця _____, буд. _____, село _____, _____ район, область, поштовий індекс _____;

2.1.4. Сторони погодили, що:

- загальне управління СКП «Добробут» здійснюватиметься відповідно до Статуту підприємства на основі поєднання прав усіх засновників щодо господарського використання свого майна та самоврядування трудового колективу підприємства;

- оперативне управління здійснює Директор підприємства, який призначається на посаду спільним розпорядженням _____, _____, _____, _____ та сільськими головами й організовує діяльність підприємства відповідно до положень його Статуту.

2.2. Сторони беруть на себе зобов'язання покривати в рівних частинах збитки чи дефіцит коштів СКП «Добробут» за рахунок:

- наявного у підприємства майна та інших активів;

- коштів місцевих бюджетів;

- коштів з інших джерел, що незаборонені чинним законодавством України.

2.3. Сторони погодились, що кожна з них має право вийти із співробітництва за умови передачі своєї частки на користь інших учасників співробітництва у рівних долях.

3. ПОРЯДОК НАБУТТЯ ЧИННОСТІ ДОГОВОРУ, ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА/ЧИ ДОПОВНЕНЬ

3.1. Цей Договір набирає чинності, починаючи з дня, що слідує за днем його підписання усіма Сторонами та діє до _____ 201__ року включно.

3.2. Зміни та/чи доповнення до цього Договору допускаються лише за взаємною згодою Сторін і оформляються додатковим договором, який стає невід'ємною частиною цього Договору.

3.3. Внесення змін та/чи доповнень до цього Договору здійснюється у тому самому порядку як і його укладення.

4. ПОРЯДОК ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ДОГОВОРУ ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО

4.1. СКП «Добробут» припиняє свою діяльність з підстав та у спосіб, передбачених статтями 59–61 Господарського кодексу України.

4.2. Майно, що залишилося унаслідок припинення діяльності підприємства після задоволення претензій кредиторів, підлягає поділу між засновниками на рівні частки (в натуральному та/чи грошовому виразі).

4.3. Припинення дії цього Договору має наслідком припинення співробітництва, що здійснюється за згодою Сторін шляхом переговорів за процедурою, визначеною законодавством України про співробітництво територіальних громад.

4.4. Припинення співробітництва Сторони оформляють відповідним договором у кількості шести примірників, по одному примірнику для кожної із Сторін та один примірник для Мінрегіону. Один примірник договору про припинення співробітництва, що набрав чинності, Сторона-1 надсилає Мінрегіону упродовж 3 (трьох) робочих днів після підписання його Сторонами.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ТА ПОРЯДОК РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ

5.1. Сторони несуть відповідальність одна перед одною та перед третіми особами (юридичними або фізичними) відповідно до чинного законодавства України та цього Договору.

5.2. Усі спори, що виникають між Сторонами з приводу виконання умов цього Договору або пов'язані із ним, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами.

5.3. У разі, якщо Сторони в результаті переговорів не змогли досягти взаємної згоди щодо спору, розбіжностей або вимог, що виникли з цього Договору, а також у разі, якщо одна із Сторін ухиляється від проведення переговорів, спір вирішується в судовому порядку, встановленому законодавством України.

6. ФОРС-МАЖОР

6.1. Сторони звільняються від відповідальності за невиконання чи неналежне виконання умов цього Договору в разі виникнення форс-мажорних обставин на час дії таких обставин.

6.2. Під форс-мажорними обставинами Сторони розуміють: стихійне лихо, воєнні дії, епідемії, епізоотії, страйки, бойкот, зміна законодавства та інші обставини, визначені чинним цивільним законодавством, що перешкоджають виконанню Сторонами умов цього Договору.

6.3. Факт виникнення і припинення усіх форс-мажорних обставин засвідчується відповідними документами, які згідно з чинним

законодавством України є підтвердженням таких обставин. Сторона, для якої настали форс-мажорні обставини, повинна негайно в письмовій формі повідомити про це іншу Сторону.

6.4. Сторона, яка посилається на форс-мажорні обставини як на причину невиконання чи неналежного виконання своїх зобов'язань за цим Договором, звільняється від відповідальності за їх невиконання чи неналежне виконання лише тоді, коли форс-мажорні обставини, на які посилається Сторона, виникли після укладення цього Договору, їх виникнення викликане подіями, що не залежать від волі цієї Сторони, і цією Стороною було вжито усіх необхідних заходів для того, щоб уникнути або усунути негативні наслідки таких обставин.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Сторони підтверджують, що цей Договір містить усі істотні умови, передбачені законом для договорів цього виду, і жодна із Сторін не посилається в майбутньому на недосягнення згоди за істотними умовами договору як на підставу вважати його неукладеним або недійсним.

7.2. Сторони не мають права представляти інтереси іншої Сторони перед третіми особами (юридичними або фізичними) з питань, що не передбачені цим Договором.

7.3. Після підписання цього Договору усі попередні переговори щодо нього, листування та інші письмові документи, які так чи інакше стосуються цього Договору, втрачають свою юридичну силу.

7.4. Усі правовідносини, що виникають у зв'язку з виконанням цього Договору і не врегульовані ним, регламентуються нормами чинного законодавства України.

7.5. Сторони надали одна одній згоду на обробку, поширення та використання персональних даних, що містяться у цьому Договорі, додатках до нього, актах, що складаються на його виконання з метою фіксації проміжних та підсумкових результатів та відповідно до вимог чинного законодавства.

7.6. Сторони засвідчують, що підписанням цього Договору вони є повідомленими про володільця персональних даних, склад та зміст зібраних персональних даних, права володільця персональних даних та осіб, яким передаються зазначені персональні дані.

7.7. Сторони забезпечують вільний доступ до звітів про використання коштів через власні Інтернет-ресурси, а у разі їх відсутності – через доступні друковані засоби масової інформації.

7.8. Про зміну банківських реквізитів, юридичної та поштової адреси кожна Сторона зобов'язана повідомити одна одну у письмовій формі упродовж 3 (трьох) робочих днів з моменту настання таких змін.

7.9. Сторона-1 є відповідальною за подання в Мінрегіон щорічного звіту на паперовому носії про здійснення співробітництва, передбаченого цим Договором.

7.10. Цей Договір укладено на ____ аркушах у кількості шести примірників, з розрахунку по одному оригінальному примірнику для кожної із Сторін та один оригінальний примірник для Мінрегіону, які мають однакову юридичну силу.

7.11. Сторона-1 надсилає один примірник цього Договору в Мінрегіон для внесення до реєстру про співробітництво територіальних громад упродовж 3 (трьох) робочих днів після підписання його Сторонами.

8. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ, БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ ТА ПІДПИСИ СТОРІН

Сторона-1: _____ сільський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)
_____
Банківські реквізити: _____ «__» _____ 201__р. М.П.
_____

Сторона-2: _____ сільський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)
_____
Банківські реквізити: _____ «__» _____ 201__р. М.П.
_____

Сторона-3: _____ сільський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)
_____
Банківські реквізити: _____ «__» _____ 201__р. М.П.
_____

Сторона-4: _____ сільський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)
_____
Банківські реквізити: _____ «__» _____ 201__р. М.П.
_____

Сторона-5: _____ сільський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)
_____
Банківські реквізити: _____ «__» _____ 201__р. М.П.
_____

3.5. Співробітництво у формі утворення спільного органу управління

Юридичний зміст

За цією формою співробітництва передбачається утворення суб'єктами співробітництва спільного органу управління для спільного виконання визначених законом повноважень, що належать до компетенції органів місцевого самоврядування – суб'єктів співробітництва, та з метою економії коштів, необхідних для його утримання (оптимізації чи зменшення видатків).

Можливості використання форми для цілей управління побутовими відходами

Зазначена форма співробітництва може бути досить актуальною в ситуації, коли кілька територіальних громад вже організували співробітництво, запровадивши, наприклад, інтегровану систему управління побутовими відходами, а жодний із суб'єктів співробітництва не має ресурсної спроможності здійснювати самостійно належний контроль за функціонуванням запровадженої системи та забезпечувати контроль за дотриманням законодавства у сфері благоустрою та поводження з побутовими відходами. Можливим способом вирішення такої проблеми є утворення суб'єктами співробітництва спільного органу управління із відповідними повноваженнями та достатнім штатним складом. Це дозволить здійснювати поточний контроль за функціонуванням інтегрованої системи управління побутовими відходами та оперативно вживати необхідних заходів, спрямованих на забезпечення максимальної ефективності запровадженої системи.

Особливості формування договору

Розглянемо цю форму співробітництва більш детально. Законом визначено перелік обов'язкових елементів текстової частини договору про співробітництво щодо утворення спільного органу управління. Такими елементами є:

- **мета утворення спільних органів управління**

Спільний орган управління створюється з метою спільного виконання визначених законом повноважень, що належать до компетенції відповідних органів місцевого самоврядування за рахунок акумуляції наявних у суб'єктів співробітництва ресурсів, на основі яких здійснюватиметься утримання створеного органу. У договорі про утворення спільного органу управління, залежно від сфери його діяльності, мету може бути більш конкретизовано. Наприклад, метою утворення спільного органу управління суб'єктами співробітництва, які запровадили функціонування інтегрованої системи управління побутовими відходами буде:

Закон України «Про співробітництво територіальних громад» (частина 2 статті 14)

- сприяння забезпеченню функціонування такої системи;
- забезпечення належного санітарного стану, благоустрою на території суб'єктів співробітництва та дотримання фізичними та юридичними особами законодавства у сфері управління побутовими відходами;
- підвищення ефективності використання коштів місцевих бюджетів тощо.

▪ **повноваження, що реалізуються спільним органом управління та його функції**

Відображаючи у договорі про співробітництво *повноваження, що реалізуються спільним органом управління та його функції*, варто їх прописати в контексті аналогічних повноважень та функцій, які містяться у відповідному Положенні про спільний орган управління. Що стосується Положення, то проект цього документа необхідно готувати комісії разом із проектом договору про співробітництво. Положення про спільний орган управління варто оформити у вигляді додатку до договору про співробітництво, яке згодом має бути схвалене разом із самим договором радами усіх суб'єктів співробітництва.

▪ **найменування та місцезнаходження спільного органу управління**

Щоб зазначити у договорі про співробітництво *найменування та місцезнаходження* спільного органу управління, для цього необхідно вказати його назву та фактичну поштову адресу. Якщо спільний орган управління утворюється як окремий виконавчий орган сільської, селищної, міської ради одного із суб'єктів співробітництва із статусом юридичної особи, то його найменування та місцезнаходження варто зазначити так, як це згодом вказуватиметься у відповідній формі заяви, що подаватиметься для проведення державної реєстрації.

▪ **спосіб утворення спільного органу управління та його майна**

Під *способом утворення спільного органу управління* слід розуміти у вигляді чого його буде утворено: як окремий виконавчий орган сільської, селищної, міської ради одного із суб'єктів співробітництва (із статусом чи без статусу юридичної особи) або як структурний підрозділ у складі виконавчого органу сільської, селищної, міської ради одного із суб'єктів співробітництва.

Під *способом утворення майна спільного органу управління* пропонується розуміти сукупність узгоджених дій суб'єктів співробітництва, спрямованих на формування його майна у вигляді:

- будівель, приміщень та інших об'єктів нерухомості;
- транспорту, техніки, устаткування та іншого рухомого майна.

Наказ
Міністерства
юстиції
України «Про
затвердження
форм заяв
у сфері
державної
реєстрації
юридичних
осіб, фізичних
осіб –
підприємців та
громадських
формувань» від
18.11.2016 р.
№ 3268/5 ;
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1500-16>

- **порядок призначення (обрання) на посаду, а також звільнення з посади керівника спільного органу управління та інших посадових осіб;**

- **відповідальність керівника спільного органу управління**

Порядок призначення (обрання) на посаду, а також звільнення з посади керівника спільного органу управління та інших посадових осіб, а також відповідальність керівника спільного органу управління не повинні суперечити аналогічним приписам, що містяться у проекті Положення про спільний орган управління, який було підготовлено відповідною комісією.

- **порядок та обсяги фінансування суб'єктами співробітництва спільного органу управління**

Вказуючи порядок та обсяги фінансування суб'єктами співробітництва спільного органу управління, варто прописати у проекті відповідного договору домовлену сторонами суму грошових коштів у національній валюті України чи матеріальних ресурсів та їх грошовий вираз, яку зобов'язується виділяти кожен із суб'єктів співробітництва для фінансування (утримання) спільного органу управління. Також доцільно вказати й строки їх виділення.

Що стосується фінансування, то його обсяг може визначатися:

- у вигляді абсолютної цифри без будь-якого застереження чи із застереженням, що на момент міжбюджетного трансферу буде визначено точну суму грошових коштів, яка може відрізнятись в більшу чи меншу сторону від тієї, що вказана у договорі;
- способом утворення, якщо на момент підготовки проекту договору про співробітництво обчислити навіть приблизну суму грошових коштів видається неможливим, та що мають зробити сторони для забезпечення фінансування. Щодо забезпечення фінансування, то тут необхідно вказати конкретні дії суб'єктів співробітництва, спрямовані на виконання вимог бюджетного законодавства. Наприклад, це може бути надсилання погодженого та затвердженого на сесіях відповідних рад розрахунку міжбюджетних трансферів в територіальний орган Держказначейства України. У цьому випадку в проекті договору про співробітництво доцільно буде вказати, що розрахунок стає невід'ємною частиною такого договору;
- у вигляді поєднання абсолютної цифри із способом її утворення. Це може мати місце у тому випадку, коли у договорі про утворення спільного органу управління передбачається вчинення з боку суб'єктів співробітництва низки дій, а вартість якоїсь їх частини на момент укладення договору визначити неможливо.

- **порядок та періодичність звітування спільного органу управління перед суб'єктами співробітництва та відповідними органами місцевого самоврядування**

Порядок та періодичність звітування спільного органу управління перед суб'єктами співробітництва та відповідними органами місцевого самоврядування являють собою сукупність погоджених вимог щодо способу та кількості звітувань упродовж певного проміжку часу. Звітування може відбуватися як в письмовій формі, так і шляхом заслуховування звітів на спільних нарадах суб'єктів співробітництва чи сесіях відповідних рад після завершення певного строку, погодженого сторонами у договорі про співробітництво. У звіті мають бути відображені домовлені суб'єктами співробітництва якісні та кількісні показники, а також необхідні до них коментарі і роз'яснення.

- **порядок припинення функціонування спільного органу управління та відповідного розподілу майна, наслідки такого припинення**

Іншою обов'язковою умовою договору згідно із розглядуваною формою співробітництва є порядок припинення функціонування спільного органу управління та відповідного розподілу майна, наслідки такого припинення. Цей законодавчий припис має бути деталізовано за домовленістю сторін у текстовій частині договору. За основу можна взяти відповідні норми Господарського кодексу України.

- **порядок припинення дії договору, можливість припинення одним із суб'єктів співробітництва участі у співробітництві та наслідки такого припинення**

Окрім порядку припинення дії договору, можливості припинення одним із суб'єктів співробітництва участі у співробітництві необхідно також прописати у договорі й наслідки такого виходу. Наприклад, у договорі можна зазначити, що суб'єкт співробітництва має право вийти із співробітництва за умови передачі його прав, обов'язків, частки майна та інших активів у рівних долях тим учасникам співробітництва, що залишаються його продовжувати.

**ДОГОВІР
ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
В ЧАСТИНІ УТВОРЕННЯ СПІЛЬНОГО ОРГАНУ УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ БЛАГОУСТРОЮ ТА УПРАВЛІННЯ ПОБУТОВИМИ
ВІДХОДАМИ**

село _____ «__» _____ 20__р.

Територіальна громада села _____ через _____ міську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-1,

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-2,

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-3,

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-4, та

територіальна громада села _____ через _____ сільську раду в особі голови (ПІБ у родовому відмінку _____), яка надалі іменується Сторона-5,

а разом іменуються Сторони або суб'єкти співробітництва, уклали цей Договір про таке.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Передумовою підписання цього Договору є те, що Сторони під час підготовки його проекту дотримувалися вимог, визначених статтями 5-9 Закону України «Про співробітництво територіальних громад».

1.2. Підписанням цього Договору Сторони підтверджують, що інтересам кожної з них відповідає спільне і узгоджене співробітництво у формі утворення суб'єктами співробітництва спільного органу управління для спільного виконання визначених законом повноважень.

1.3. У процесі співробітництва Сторони зобов'язуються будувати свої взаємовідносини на принципах законності, добровільності, рівноправності, прозорості та відкритості, взаємної вигоди та відповідальності за результати співробітництва.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

2.1. Керуючись законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про співробітництво територіальних громад», «Про благоустрій населених пунктів», Сторони домовилися утворити **спільний орган управління** без статусу юридичної особи у складі виконавчого комітету _____ сільської ради (далі – **СОУ**).

2.2. Сторони домовились та визначили, що:

2.2.1. СОУ іменуватиметься «Відділ з питань благоустрою та дотримання правопорядку»;

2.2.2. місцезнаходженням СОУ є: будинок № ____ на вулиці _____ в селі _____ району _____ області (поштовий індекс – _____);

2.2.3. метою утворення Органу управління є:

2.2.3.1. спільне виконання визначених законом повноважень, що належать до компетенції органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва;

2.2.3.2. акумуляція наявних у суб'єктів співробітництва ресурсів;

2.2.3.3. забезпечення функціонування запровадженої інтегрованої системи управління побутовими відходами, належного санітарного стану та благоустрою на території суб'єктів співробітництва;

2.2.3.4. дотримання фізичними та юридичними особами на території суб'єктів співробітництва законодавства у сфері управління побутовими відходами;

2.2.3.5. підвищення ефективності використання коштів місцевих бюджетів.

2.2.4. утворення СОУ та його майна здійснюється шляхом пропорційної акумуляції майна і грошових коштів Сторін та подальшого спільного фінансування за рахунок коштів місцевих бюджетів міжбюджетними трансферами із визначеним нормативом щоденних відрахувань на користь місцевого бюджету _____ сільської ради в межах фінансових нормативів бюджетної забезпеченості.

3. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ФУНКЦІЇ СПІЛЬНОГО ОРГАНУ УПРАВЛІННЯ

3.1. Повноваження та функції СОУ визначаються Положенням про відділ з питань благоустрою та дотримання правопорядку (Додаток 1), яке є невід'ємною частиною цього Договору.

3.2. Зміни та/чи доповнення до Положення про відділ з питань благоустрою та дотримання правопорядку здійснюються у тому ж порядку, що і укладення цього Договору.

4. ПОСАДОВІ ОСОБИ ОРГАНУ УПРАВЛІННЯ

4.1. СОУ утворюється у складі його начальника, головного спеціаліста, спеціаліста та інспектора з благоустрою, які призначаються на посади та звільняються з них в порядку, що визначений Положенням про відділ з питань благоустрою та дотримання правопорядку у Додатку 1 до цього Договору.

4.2. Начальник СОУ несе персональну відповідальність за результати діяльності очолюваного ним відділу відповідно до чинного законодавства України, Положення про відділ з питань благоустрою та дотримання правопорядку і цього Договору.

5. ФІНАНСУВАННЯ ОРГАНУ УПРАВЛІННЯ ТА ЗВІТУВАННЯ ПРО ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЬ

5.1. Фінансування Органу управління здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України за рахунок коштів місцевих бюджетів Сторін у межах фінансових нормативів бюджетної забезпеченості шляхом міжбюджетних трансферів із визначенням нормативу щоденних відрахувань на користь місцевого бюджету _____ сільської ради.

5.2. Кожна із Сторін бере на себе зобов'язання щорічно виділяти для спільного фінансування діяльності СОУ та його матеріально-технічного забезпечення грошові кошти у розмірі не менше (сума цифрами та прописом) гривень.

5.3. Для забезпечення фінансування СОУ на умовах, передбачених пунктами 5.1. і 5.2. цього Договору, Сторони надсилають погоджений та затверджений на сесіях рад суб'єктів співробітництва відповідний розрахунок міжбюджетних трансферів в Управління державного казначейства у _____ районі ГУ Держказначейства України у _____ області, після чого кожний такий розрахунок стає невід'ємною частиною цього Договору.

5.4. Орган управління кожні півроку, шляхом подання на паперовому носії, звітує перед суб'єктами співробітництва про результати своєї діяльності та використання ресурсів, у тому числі фінансових, за формою, наведеною у Додатку 2 до цього Договору.

5.5. Звіт надсилається суб'єктам співробітництва поштовим відправленням з описом вкладення.

6. ПОРЯДОК ПРИПИНЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНУ УПРАВЛІННЯ

6.1. СОУ припиняє свою діяльність з підстав та у порядку, передбачених чинним законодавством України та Положенням про відділ з питань благоустрою та дотримання правопорядку.

6.2. Майно, що залишилося внаслідок припинення діяльності Органу управління, підлягає поділу між суб'єктами співробітництва рівними частками.

3.5. Співробітництво у формі утворення спільного органу управління

7. ПОРЯДОК НАБРАННЯ ЧИННОСТІ ДОГОВОРУ, ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА/ЧИ ДОПОВНЕНЬ ДО ДОГОВОРУ

7.1. Цей Договір набирає чинності, починаючи з дня, що слідує за днем його підписання усіма Сторонами, та діє до _____ 201__ року включно.

7.2. Зміни та/чи доповнення до цього Договору допускаються лише за взаємною згодою Сторін і оформляються додатковим договором, який стає невід'ємною частиною цього Договору.

7.3. Внесення змін та/чи доповнень до цього Договору здійснюється в тому ж порядку як і його укладення.

8. ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ

8.1. Цей Договір припиняється у разі:

8.1.1. закінчення строку його дії;

8.1.2. досягнення цілей співробітництва;

8.1.3. невиконання суб'єктами співробітництва взятих на себе зобов'язань;

8.1.4. відмови від співробітництва однієї із Сторін, відповідно до умов цього Договору, що унеможлиблює подальше здійснення співробітництва;

8.1.5. банкрутства утворених у рамках співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності;

8.1.6. нездійснення співробітництва протягом року з дня набрання чинності цим Договором;

8.1.7. прийняття судом рішення про припинення співробітництва.

8.2. Припинення співробітництва здійснюється за згодою Сторін і в порядку, визначеному Законом України «Про співробітництво територіальних громад».

8.3. Припинення співробітництва, передбаченого цим Договором, не повинно спричиняти зменшення обсягу та погіршення якості надання послуг.

8.4. Припинення співробітництва оформляється відповідним договором у кількості 6 (шести) примірників, кожен з яких має однакову юридичну силу. Один примірник договору про припинення співробітництва Сторона-1 надсилає до Мінрегіону упродовж 3 (трьох) робочих днів після його підписання.

8.5. У разі припинення однією із Сторін участі у співробітництві, її права та обов'язки, а також належна їй частка майна передаються на користь інших учасників співробітництва.

8.6. У разі виходу із співробітництва однією із Сторін, співробітництво продовжується за участі решти Сторін. Якщо із співробітництва виходять чотири Сторони, співробітництво припиняється.

9. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ТА ПОРЯДОК РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ

9.1. Усі спори, що виникають між Сторонами з приводу виконання умов цього Договору або пов'язані із ним, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами, а у випадку недосягнення згоди між ними – у судовому порядку.

9.2. Сторони несуть відповідальність одна перед одною відповідно до чинного законодавства України.

9.3. Сторона звільняється від відповідальності за порушення зобов'язань за цим Договором, якщо вона доведе, що таке порушення сталося внаслідок дії непереборної сили або випадку.

9.4. У разі виникнення обставин, зазначених у пункті 9.3 цього Договору, Сторона, яка не може виконати зобов'язання, передбачені цим Договором, повідомляє іншу Сторону про настання, прогнозований термін дії та припинення зазначених вище обставин не пізніше 7 (семи) днів з дати їх настання і припинення. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення позбавляє Сторону права на звільнення від виконання своїх зобов'язань у зв'язку із виникненням обставин, зазначених у пункті 9.3 цього Договору.

10. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

10.1. Усі правовідносини, що виникають у зв'язку з виконанням цього Договору і не врегульовані ним, регулюються нормами чинного законодавства України.

10.2. Цей Договір укладено на ___ (прописом) аркушах у кількості 6 (шести) примірників, з розрахунку по одному примірнику для кожної із Сторін та один примірник для Мінрегіону, які мають однакову юридичну силу.

10.3. Сторона-1 надсилає один примірник цього Договору до Мінрегіону для внесення його до реєстру про співробітництво територіальних громад упродовж 3 (трьох) робочих днів після підписання його Сторонами.

10.4. Сторона-1 подає до Мінрегіону відповідно до статті 17 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» звіт про здійснення співробітництва, передбаченого цим Договором.

10.5. Сторони підтверджують, що цей Договір містить усі істотні умови, передбачені законом для договорів цього виду, і жодна із Сторін не посилатиметься в майбутньому на недосягнення згоди за істотними умовами договору як на підставу вважати його неукладеним або недійсним.

10.6. Сторони забезпечують вільний доступ до звітів про використання коштів через власні Інтернет-ресурси, а у разі їх відсутності – через доступні друковані засоби масової інформації або в інший спосіб за рішенням відповідної Сторони.

10.7. Про зміну банківських реквізитів, юридичної та поштової адреси кожна Сторона зобов'язана повідомити інші Сторони у письмовій формі упродовж 3 (трьох) робочих днів з моменту настання таких змін.

11. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ, БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ ТА ПІДПИСИ СТОРІН

Сторона-1: _____сільський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)

Банківські реквізити: _____ «__» _____201__р. М.П.

Сторона-2: _____сільський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)

Банківські реквізити: _____ «__» _____201__р. М.П.

Сторона-3: _____сільський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)

Банківські реквізити: _____ «__» _____201__р. М.П.

Сторона-4: _____сільський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)

Банківські реквізити: _____ «__» _____201__р. М.П.

Сторона-5: _____сільський голова
Юридична адреса: _____ (прізвище та ініціали)

Банківські реквізити: _____ «__» _____201__р. М.П.

ПОЛОЖЕННЯ
про відділ з питань благоустрою та дотримання правопорядку
виконавчого комітету _____ сільської ради

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Відділ з питань благоустрою та дотримання правопорядку виконавчого комітету _____ сільської ради (далі – Відділ) є структурним підрозділом виконавчого комітету сільської ради, який утворено відповідно до Закону України «Про співробітництво територіальних громад» у вигляді спільного органу управління.

2. Відділ підзвітний суб'єктам співробітництва та їх органам місцевого самоврядування, а з питань здійснення покладених на нього повноважень підпорядковується виконавчому комітету сільської ради.

3. Відділ у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, розпорядчими документами органів виконавчої влади вищого рівня, спільними рішеннями рад суб'єктів співробітництва та цим Положенням.

4. Відділ створено з метою:

4.1. спільного виконання визначених законом повноважень, що належать до компетенції органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва;

4.2. акумуляції наявних у суб'єктів співробітництва ресурсів;

4.3. забезпечення функціонування запровадженої суб'єктами співробітництва інтегрованої системи управління побутовими відходами;

4.4. забезпечення належного санітарного стану та благоустрою на території суб'єктів співробітництва;

4.5. дотримання фізичними та юридичними особами на території суб'єктів співробітництва законодавства у сфері управління побутовими відходами;

4.6. підвищення ефективності використання коштів місцевих бюджетів.

5. Офіційна назва Відділу – «Відділ з питань благоустрою та дотримання правопорядку виконавчого комітету сільської ради».

6. Відділ очолює начальник, який підпорядковується виконавчому комітету _____ сільської ради.

2. ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ ВІДДІЛУ

2.1. Завдання Відділу

2.1.1. Реалізація на території рад суб'єктів співробітництва державної політики в сфері благоустрою та поводження з побутовими відходами.

2.1.2. Внесення пропозицій до планів, програм економічного та соціального розвитку населених пунктів, місцевих програм, а також до планів підприємств, установ та організацій з питань, пов'язаних із наданням послуг мешканцям відповідних населених пунктів та щодо управління об'єктами комунального господарства, що перебувають у комунальній власності територіальних громад – суб'єктів співробітництва, забезпечення їх належного утримання та фінансування, у т.ч. із позабюджетних джерел.

2.1.3. Здійснення контролю за дотриманням законодавства у сфері благоустрою та поводження із побутовими відходами.

2.1.4. Організація та виконання програм з благоустрою, озеленення та створення місць відпочинку громадян.

2.1.5. Сприяння забезпеченню функціонування запровадженої суб'єктами співробітництва інтегрованої системи управління побутовими відходами на території суб'єктів співробітництва.

2.1.6. Участь у підготовці регіональних та місцевих програм охорони довкілля та управління побутовими відходами.

2.2. Функції Відділу

2.2.1. Відділ забезпечує:

- виявлення та ліквідацію несанкціонованих сміттєзвалищ;
- збирання, транспортування, захоронення побутових відходів та трупів тварин;
- утримання територій суб'єктів співробітництва в належному санітарному стані, у тому числі із залученням на договірних засадах коштів, трудових та матеріально-технічних ресурсів суб'єктів господарювання незалежно від форм власності, а також населення;
- підготовку ордерів суб'єктам господарювання, фізичним особам на виконання ремонтних робіт на інженерних мережах на території суб'єктів співробітництва та земляних робіт;
- благоустрій автошляхів, тротуарів, кладовищ, пляжів, громадських вбиралень, павільйонів зупинок, зелених

насаджень, обстежує і готує ордери на їх демонтаж/знесення.

2.2.2. Відділ здійснює контроль за:

- станом благоустрою об'єктів, наявністю люків, решіток на мережах дощової каналізації та притягненням до відповідальності порушників благоустрою і санітарного стану населених пунктів та територій суб'єктів співробітництва;
- санітарно-екологічним станом і благоустроєм берегів наявних на території суб'єктів співробітництва водойм, у т.ч. закритих;
- санітарним станом і благоустроєм парків, скверів та інших місць відпочинку та дозвілля;
- виносними об'єктами реклами, підтриманням в належному стані огорож, дитячих та спортивних майданчиків, вуличних, домових і шляхових покажчиків і дороговказів;
- дотриманням санітарно-екологічного стану та благоустрою територій ринків (сільських базарів), малих архітектурних форм (кіосків, павільйонів, зупинок громадського транспорту, спортивних та дитячих майданчиків), які розташовані на території суб'єктів співробітництва;
- своєчасним розглядом звернень, заяв і скарг з питань благоустрою та санітарно-екологічного стану території суб'єктів співробітництва;
- своєчасним прибиранням закріплених і прилеглих територій від снігу, льоду, бруду в зимовий період;
- недопущенням зберігання, складування на проїжджій частині вулиць, тротуарах, газонах, клумбах, площах, скверах, дворах будівельних матеріалів та побутового сміття, товарів і порожньої тари біля кіосків, ларьків та інших торгівельних об'єктів, миття автомобілів у не відведених для цього місцях;
- несанкціонованим розклеюванням оголошень, плакатів і афіш у не відведених для цього місцях;
- виконанням графіку вивозу твердих побутових відходів, утриманням майданчиків розташування контейнерів та прилеглої до них території.

2.2.3. Складає протоколи про адміністративні правопорушення відповідно до чинного законодавства України.

2.2.4. Готує відповіді на інформаційні запити, пов'язані з діяльністю відділу відповідно до чинного законодавства України.

2.2.5. Веде особистий прийом громадян, розглядає звернення громадян.

2.2.6. Сприяє організації та проведенню зборів громадян, інформаційних зустрічей з питань, віднесених до компетенції Відділу.

2.2.7. Організовує роботу комісії:

- з обстеження та визначення стану зелених насаджень;
- з питань поводження з безхазяйними відходами.

2.2.8. Організовує та контролює роботи із знищення карантинних рослин та бур'янів на території суб'єктів співробітництва.

2.2.9. Організовує роботи по належному утриманню зупинок автотранспорту, дорожніх знаків та розміток, світлофорів тощо, які знаходяться на території суб'єктів співробітництва.

2.2.10. Розробляє заходи щодо утилізації залишків сухої рослинності та опалого листя, організовує їх виконання.

2.2.11. Організовує розгляд питань з організації дорожнього руху на території суб'єктів співробітництва та надає первинну правову допомогу.

2.2.12. Бере участь у розробці планів благоустрою населених пунктів суб'єктів співробітництва, поточного утримання наявних в них об'єктів комунального господарства.

2.2.13. Організовує роботи з ремонту та утримання доріг, криниць загального користування, інших об'єктів благоустрою, утримання кладовищ та інших місць поховань.

2.2.14. Здійснює контроль за якістю виконаних робіт, приймає їх від підрядних організацій і підприємств згідно з актами та іншими нормативними документами.

2.2.15. Організовує роботу з підприємствами, організаціями, установами, медичними і навчальними закладами всіх форм власності, органами самоорганізації населення, жителями населених пунктів щодо проведення заходів з питань поліпшення їх благоустрою та санітарного стану.

2.2.16. Готує в межах повноважень проекти рішень, подає їх на розгляд і затвердження на засідання виконавчих комітетів та сесій рад суб'єктів співробітництва.

2.2.17. Здійснює інші повноваження у сфері благоустрою та управління побутовими відходами, що передбаченні чинним законодавством України.

3. ПРАВА ВІДДІЛУ

3.1. Відділ має право:

3.1.1. Контролювати діяльність підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, які розташовані на території суб'єктів співробітництва, та фізичних осіб з питань виконання ними рішень відповідних рад та їх виконавчих органів, розпоряджень сільських голів, вимог інших нормативних актів щодо дотримання правил благоустрою та санітарно-

екологічного стану.

3.1.2. Складати матеріали (протоколи, акти, попередження) за порушення Правил благоустрою населених пунктів для притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності відповідно до положень Кодексу України про адміністративні правопорушення.

3.2. Брати участь:

3.2.1. У роботі комісії по обстеженню стану зелених насаджень, прийнятті рішення щодо їх збереження або знесення;

3.2.2. У розробці програм покращення благоустрою та санітарно-екологічного стану населених пунктів та територій суб'єктів співробітництва.

3.3. Одержувати в установленому порядку від посадових осіб сільських рад, підприємств, організацій, установ незалежно від форм власності, громадян документів, довідок та інших матеріалів, необхідних для виконання покладених на Відділ повноважень. Для забезпечення своєчасного виконання завдань, які потребують оперативного вжиття відповідних заходів, вказані вище посадові особи зобов'язані невідкладно надавати на вимогу Відділу необхідні матеріали.

3.4. Інформувати сільських голів про факти покладення на Відділ виконання доручень, що виходять за межі його компетенції, а також про випадки неподання чи несвоєчасного подання на вимогу Відділу посадовими особами сільських рад та їх виконавчих органів матеріалів, необхідних для виконання Відділом покладених на нього повноважень.

3.5. Скликати наради з питань, що належать до компетенції Відділу.

3.6. Вносити на розгляд керівництва сільських рад проекти розпоряджень, доповідних записок та інформаційних матеріалів з питань, що належать до компетенції Відділу.

3.7. Брати участь у роботі сесій сільських рад, засіданнях виконавчих комітетів, нарадах, семінарах тощо.

3.8. Проводити особистий прийом громадян з питань, що належать до компетенції Відділу, вживати заходів щодо своєчасного розгляду їхніх заяв, скарг і пропозицій.

4. СТРУКТУРА ВІДДІЛУ

4.1. До складу Відділу входять:

- начальник відділу;
- головний спеціаліст;
- спеціаліст;
- інспектор з благоустрою.

3.5. Співробітництво у формі утворення спільного органу управління

4.2. Посадові обов'язки працівників Відділу визначаються посадовими інструкціями, які затверджує виконавчий комітет _____ сільської ради.

4.3. Відділ очолює начальник відділу, який призначається на посаду та звільняється з посади спільним розпорядженням сільських голів як уповноважених представників суб'єктів співробітництва у встановленому законодавством порядку.

4.4. Працівники Відділу безпосередньо підпорядковані начальнику відділу (далі – начальник відділу).

5. КЕРІВНИЦТВО ВІДДІЛОМ

5.1. Начальник відділу:

5.1.1. Здійснює керівництво діяльністю Відділу.

5.1.2. Несе персональну відповідальність за невиконання або неналежне виконання покладених на Відділ завдань, реалізацію його повноважень, дотримання трудової дисципліни.

5.1.3. Видає в межах своєї компетенції накази та контролює їх виконання.

5.1.4. Інформує територіальні громади населених пунктів суб'єктів співробітництва про виконання рішень відповідних органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб та про інші питання, що впливають з компетенції Відділу.

5.1.5. Здійснює інші повноваження, передбачені чинним законодавством України.

5.1.6. Діє від імені Відділу, представляє його інтереси в органах державної влади і органах місцевого самоврядування, інших установах та організаціях, а також у відносинах з юридичними особами та громадянами.

5.2. Обов'язки начальника відділу упродовж часу його відсутності (відпустки, відрядження, хвороба тощо) виконує головний спеціаліст або інший працівник Відділу згідно із розпорядженням _____ сільського голови.

5.3. Працівники Відділу діють в межах повноважень, визначених посадовими інструкціями.

5.4. В окремих випадках за наявності службової необхідності за дорученням начальника відділу працівники Відділу виконують повноваження, не передбачені посадовими інструкціями, але в межах повноважень посадової особи органу місцевого самоврядування.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

- 6.1. Відділ не є юридичною особою.
- 6.2. Відділ має круглу печатку із своїм найменуванням (без зображення Державного Герба України) та кутовий штамп.
- 6.3. Реорганізація та ліквідація Відділу здійснюється суб'єктами співробітництва відповідно до вимог чинного законодавства.
- 6.4. Зміни та/чи доповнення до цього Положення вносяться рішеннями рад суб'єктів співробітництва.
- 6.5. Відділ утримується за рахунок коштів бюджетів суб'єктів співробітництва.
- 6.6. Місцезнаходженням Відділу є будинок № ____ на вулиці _____ в селі _____ району _____ області (поштовий індекс – _____).

ЗВІТНА ФОРМА*

№ п/п	Найменування проведених робіт/здійснених заходів	Кількісні/якісні параметри проведених робіт/здійснених заходів	Кількість витрачених ресурсів, у т.ч. фінансових та найменування їх джерел	Коментарі/пояснення/посилання на законодавчі та інші нормативні акти

* Форма, за якою СОУ звітує перед суб'єктами співробітництва та відповідними органами місцевого самоврядування

ЗВОРОТНІЙ БІК ДОДАТКУ 2

За Сторону-1

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201__ р. М.П.

За Сторону-2

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201__ р. М.П.

За Сторону-3

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201__ р. М.П.

За Сторону-4

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201__ р. М.П.

За Сторону-5

_____ сільський голова
_____ (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201__ р. М.П.

Список використаних літературних та нормативних джерел

1. Врублевський О.С. Співробітництво територіальних громад (бібліотечка місцевого самоврядування. – Київ: ІКЦ «Легальний статус», 2014. 56 с.
2. Артов А.М., Сороковський В.Є. Планування міжмуніципальної системи інтегрованого поводження з твердими побутовими відходами: методичний посібник ; за заг. ред. В.Є. Сороковського. Київ: Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO, 2017. 104 с.
3. В. Сороковський, Д. Лазненко. Рекомендації щодо визначення внесків громад-учасниць для цілей договору про співробітництво територіальних громад (у варіанті спільного фінансування комунального підприємства). URL: <https://decentralization.gov.ua/cooperation/library>
4. Закон України «Про співробітництво територіальних громад» від 17.06.2014 р. № 1508-VII (Відомості Верховної Ради (ВВР). 2014. № 34, ст.1167). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>
5. Практичний коментар до Закону України «Про співробітництво територіальних громад». URL: <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/regional-dev/rozvytok-mistsevoho-samovryaduvannya/spivrobotnytstvo/praktichniy-komentar-do-zakonu-ukrayini-pro-spivrobotnitstvo-teritorialnih-gromad/>
6. Цивільний кодекс України (з останніми змінами, внесеними згідно із Законом № 2581-VIII від 02.10.2018 р.). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
7. Наказ Мінрегіону від 27.08.2014 № 233 «Про затвердження Примірних форм договорів про співробітництво територіальних громад». URL: <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/regional-dev/rozvytok-mistsevoho-samovryaduvannya/spivrobotnytstvo/nakazi-minregionu/>
8. Методичні рекомендації щодо практичного використання примірних форм договорів про співробітництво територіальних громад. URL: <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/regional-dev/rozvytok-mistsevoho-samovryaduvannya/spivrobotnytstvo/metodichni-rekomendatsiyi-shhodo-praktich->

nogo-vikoristannya-primirnih-form-dogovoriv-pro-spivrobotnitstvo-teritorialnih-gromad/

9. Реєстр договорів про співробітництво територіальних громад.
URL: <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/regional-dev/rozvytok-mistsevoho-samovryaduvannya/reyestr/>

DESPRO – це Швейцарсько-український проект “Підтримка децентралізації в Україні”, який фінансується Швейцарською Конфедерацією через Швейцарське бюро співробітництва (ШБС/SDC) та впроваджується Швейцарським центром ресурсів та консультацій з питань розвитку (Skat).

Швейцарсько-український проект

DESPRO

Підтримка децентралізації в Україні

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Швейцарська Конфедерація

skat Swiss Resource Centre and
Consultancies for Development

